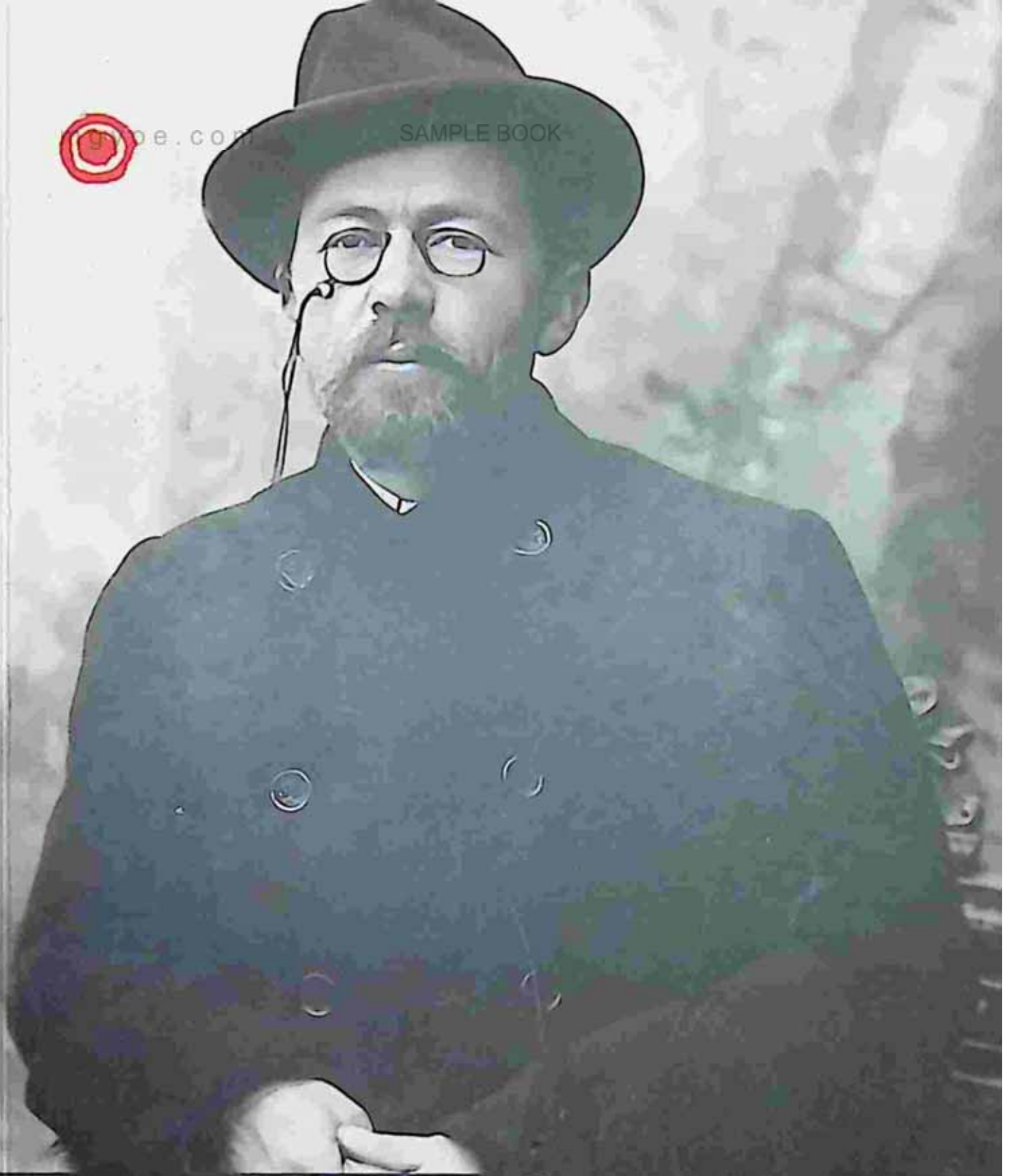

gyoe.com

SAMPLE BOOK

အန်တွန် ချက်ကော့(ဗ)

၏

ဝတ္ထုတိုများ

အန်

မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်ပြီး သားသား

gyoe.com

ချက်ကော့(ဗ) က သူမိန်းမ အော်လဂါဆီ ရေးတဲ့ စာတစ်စောင်
 မှာ ခုလိုပါတယ်။ “နင်က ငါ့ကို မေးတယ်။ ဘဝဆိုတာဘာလဲ၊ တဲ့။
 ဒီအမေးကတော့ မုန်လာဥနီဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့ အမေးမျိုးပဲ။ မုန်လာဥနီ
 ဆိုတာ မုန်လာဥနီပဲ။ ဒီထက်ပိုပြီး ဘာမှ သိစရာ အကြောင်းမရှိဘူး။”

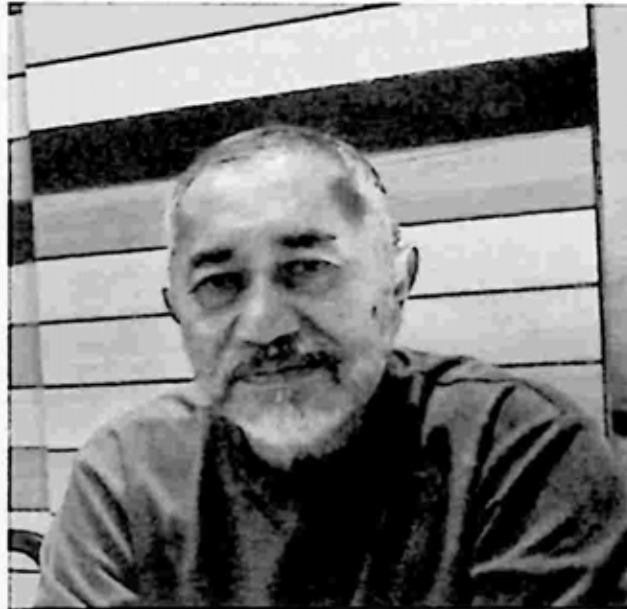
ချက်ကော့(ဗ)ရဲ့ ရပ်ရှားဟာ ဥရောပ ရပ်ရှားပဲ။ ရပ်ရှားအင်ပါ
 ယာရဲ့ အနောက်ဘက်ပိုင်း။ ရပ်ရှားပြည်ရဲ့ အနောက်ဘက်ပိုင်းဟာ များ
 သောအားဖြင့် ကွင်းပြင်(လွင်ပြင်)တွေ များတယ်။

ရပ်ရှင်တွေရဲ့ စာပေဖခင်ကြီးလို့ ခေါ်လောက်တဲ့ ပွတ်ရှကင်ဟာ
 ချက်ကော့(ဗ)အပါအဝင် ရပ်ရှင်စာရေးဆရာတွေ အတော်များများအပေါ်
 မှာ ဩဇာလွှမ်းခဲ့တယ်။ ဒီပြင် ရပ်ရှင်စာရေးဆရာ ဝိုဂေါ်(လ)၊ တာရ
 ဂညက်(ဗ)၊ ဒေါ့စတိုင်း ယက်(ဗ)စင်နဲ့ တော်(လ)စတိုင်း တို့ကလည်း
 ချက်ကော့(ဗ)အပေါ် ဩဇာညောင်းခဲ့တယ်။ တော်(လ)စတိုင်းကို ချက်
 ကော့(ဗ)အနေနဲ့ အတော်ကို လေးစားပေတဲ့ သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ အမြင်
 တွေက တစ်သားတည်း မကျလှဘူး။ တကယ်တော့ ရိုသေသမှုရှိတာ
 နဲ့ သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်ဘူးဆိုတာက တစ်ပိုင်းစီပဲ။ တော်(လ)
 စတိုင်းက လူကြီးဆိုတော့လည်း ချက်ကော့(ဗ)ရဲ့ အရေးအသားတွေနဲ့
 ပတ်သက်လို့ လွန်လွန်ကျွံကျွံ ပြောတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ချက်ကော့(ဗ)
 ကတော့ သူ့အပေါ် လူကြီးမိဘလို တလေးတစား ရှိခဲ့တယ်။

mgyoe.com

မြင့်သန်း၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

မြင့်သန်းကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်က ရန်ကုန်မြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ မူလ လက်ဟောင်း စိန့်ဂျွန်းကျောင်း (စိန့်ဂျွန်း၊ ဒိုင်အိုစီစင် ယောက်ျားလေးများကျောင်း၊ စိန့်ဂျွန်းကျောင်း အမည်ခံ လမ်းမတော် အထက ၁ မဟုတ်) တွင် ငယ်စဉ်က စ၍ အခြေခံပညာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တွင် ဒဿနိကဗေဒ အဓိကပြုကာ ဆက်လက် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ စာပေရေးသားခြင်း၊ ဘာသာစကား လေ့လာခြင်းနှင့် အခြား ပညာရပ်အချို့ကို ဆက်လက် လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ဆရာဇော်ဂျီ ညွှန်းခဲ့သော 'ပြောက်ကျား စာရေးဆရာ'ဘဝကို သဘောကျသဖြင့် အချိန်ရသည့်အခါ စာတစ်ပုဒ်စ၊ နှစ်ပုဒ်စ ရေးနိုင်ရန် အားထုတ်သည်။

နစ်ကာလများ
စာအုပ်အစီအစဉ် ၅၇

ချက်ကော့(ဗ)၏ ဝတ္ထုတိုများ (၁၈၈၂-၁၈၈၅)

မြင့်သန်း
(မြန်မာဘာသာဖြင့်
မြန်လည်ရေးသားသည်)

Short Stories of
Anton Chekhov

နစ်ကာလများ

အမှတ် ၂၁၇(က)၊ ပထမထပ်၊
၃၅ လမ်း(အထက်)၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁ ၈၂၅၅ ၉၄၈၊ ၀၉ ၇၄၀ ၉၇၉ ၃၉၃။
e-mail: theeras2001@gmail.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ချက်ကော(ဗ)၏ ဝတ္ထုတိုများ

(၁၈၈၂-၁၈၈၅)

မြင့်သန်း

(မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြန်ရေးသည်)

ပထမအကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၂၃။

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၆၀၀၀ ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ ဦးစိန်ဝင်း၊ နှစ်ကာလများ စာပေ (၀၀၇၄၄)၊ ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အစိုးပုံနှိပ် ဦးဇော်မြင့်ဝင်း၊
ကာလာရန် ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၁၄၂)၊ အမှတ် ၁၈၄(ဘီ)၊ ၃၁လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့။ မျက်နှာပုံး စိုးမင်းအောင်၊ ကွန်ပျူတာစာစီ သရဖီ၊ စာအုပ်ချုပ် ကိုမြင့်။

မာတိကာ

- အန်တွန် ချက်ကော့(ဗ)	၇
- ပြန်လည်ရေးသားသူရဲ့ မှတ်ချက်	၂၁
၁။ အနုပညာသည်တို့ရဲ့ မိန်းမတွေ	၂၅
၂။ သဘောသဘာဝတွေ	၅၀
၃။ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်မှာ	၅၈
၄။ အစိုးရရုံးက စာရေးကြီးတစ်ယောက် သေဆုံးသွားတယ်	၆၅
၅။ ပိန်ပိန်နဲ့ ၀၀	၇၁
၆။ ပျော်ရွှင်စေတာ	၇၆
၇။ အရောင်ပြောင်းတတ်တဲ့ သတ္တဝါတစ်မျိုး	၈၀
၈။ ဖတ်ရှု လေ့လာခြင်း	၈၇
၉။ သင်္ချိုင်းကုန်းမှာ	၉၅
၁၀။ ဘာမှ သိပ်မကြီးကျယ်လှတဲ့ ကိစ္စ	၁၀၀
၁၂။ မတော်မတည့်	၁၀၇
- ချက်ကော့(ဗ)ရဲ့ အရေးအသားတွေနဲ့ ဆက်စပ် သိစရာ	၁၁၅
- ချက်ကော့(ဗ)ရဲ့ စောစောပိုင်း အရေးအသားတွေ	၁၃၁

အန်တွန် ချက်ကော့(ဗ)

အန်တွန် ချက်ကော့(ဗ) ရဲ့ ဘဝနဲ့ အရေးအသားတွေ တည်ဆောက် ခဲ့ပုံတွေဟာ ဆန်းတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျွမ်းကျင်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ မိုင်စတာ^၁က ပြောဖူးတယ်။ ‘ချက်ကော့(ဗ) ကို ပြောင် မြောက်တဲ့ စာရေးဆရာကြီး တစ်ယောက်လို့ လက်မခံနိုင်ဘူး ဆိုရင် တောင် ချက်ကော့(ဗ) ဟာ လူသားတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်ဆောင် ခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ လက်ခံကြရလိမ့်မယ်’။ ဒီလို ပြောရတာက သူ့ဘဝတာ တစ်လျှောက်မှာ သူ လုပ်ကိုင်ခဲ့တာတွေ (အပြုအမူတွေ) ကြောင့်ပဲ။ ငယ်စဉ်ကတည်းကပဲ သူ့မိသားစုကို စောင့်ရှောက်ခဲ့ရတယ်။ ဆင်းရဲနေတဲ့ သူ့မိသားစုကို သူ့အားထုတ်မှုနဲ့ ကယ်တင်နိုင်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းတွေ၊ ဆေးရုံတွေ ဆောက်တယ်။ ပိုက်ဆံမရှိတဲ့ လူတွေကို အလ ကား ဆေးကုပေးတယ်။ သူ ရေးခဲ့တဲ့ စာအုပ်^၂ ကျွန်းပေါ်က အကျဉ်းကျနေသူ တို့နဲ့ဆိုင်တဲ့ အမြင် တင်ပြချက်ကြောင့် ရုပ်ရှားနိုင်ငံရဲ့ အကျဉ်းချ အပြစ်

၁။ Charles W. Meister
 ၂။ Sakhalin

ပေးမှုတွေ ပြောင်းလဲခဲ့ရတယ်။ မတော်မတရားတာနဲ့ ကြုံရင် ဝင်ပြီး ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းတယ်။ ဒီအကြားထဲမှာ ဝတ္ထုတွေ၊ ပြဇာတ်တွေ ရေးခဲ့ သေးတယ်။ ဒါပေတဲ့လည်း တီဘီရောဂါကြောင့် အသက်လေးဆယ့် လေးနှစ်မှာ သေဆုံးသွားရတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) ဟာ သူ့ဘဝ ... သူ့မိသားစု ... စတဲ့ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိလိုမျိုးတွေကို ဖော်ထုတ် ရေးသားလေ့ မရှိ ခဲ့ဘူး။ ဒါပေတဲ့၊ သူ့ရဲ့ ပေးစာတွေ၊ တခြား အရေးအသားတွေထဲမှာတော့ ပေါ်လွင်နေတတ်တယ်။

ချက်ကော့(ဗ) ရဲ့ အကြောင်းကို နည်းနည်း တင်ပြချင်တယ်။

ချက်ကော့(ဗ) ကို ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်မှာ ရပ်ရှားပြည် တောင်ဘက်က တဂန်ရှော့(ဂ) မြို့မှာ မွေးခဲ့တာ။ တဂန်ရှော့(ဂ) ဟာ အဇော့(ဖ)၊^၃ ပင်လယ် ရဲ့ ဆိပ်ကမ်းမြို့။ သူ့အဖေက ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ရှင်။ အဘိုးက မြေကျွန်။ သူ့အဖေ ပဗလ် ချက်ကော့(ဗ) ဟာ မအောင်မြင်တဲ့ စီးပွားရေးသမား။ မိသားစုအပေါ် စည်းစနစ် ကြီးတယ်။ ဒီတော့လည်း မိသားစုရဲ့ အာဏာ ရှင်ပဲ။ ငယ်ဘဝမှာ အဖေကို ကြောက်ရလွန်းလို့ ချက်ကော့(ဗ) က သူ့အစ်ကို အယ်လက်ဆန်အိ^၄ ဆီ ရေးတဲ့ စာမှာ ... ပြန်ပြီး သတိရတဲ့အခါများမှာ ကြောက်ပြီး ရွံရှာနေမိတယ်'လို့ ထည့်ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) နဲ့ သူ့ အစ်ကို နှစ်ယောက်ဟာ ဆိုင်မှာ အလုပ် လုပ်ကြရတယ်။ လုပ်ရတာက လည်း အချိန်အကြာကြီး။ သူ့အဖေက အဆိုဘက်မှာလည်း အားသန် တယ်။ ရပ်ရှင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းက ဘုရားသီချင်းဆိုတဲ့ အဖွဲ့မှာ ခေါင်း ဆောင်ဖြစ်လာတော့ သူ့သားတွေကိုလည်း ဝင်ပြီး ဆိုခိုင်းတယ်။ ချက် ကော့(ဗ) ကတော့ မကြိုက်လှဘူး။ '... စိတ်ထဲမှာတော့ အကျဉ်းသားတွေ လိုပဲ'လို့ ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ အကျဉ်းသား ဆိုတာက ခိုင်းရာ လုပ်ရတာကိုး။ ချက်ကော့(ဗ) ရဲ့ ကြီးရင့်လာတဲ့ ကာလမှာ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့

၃။ Taganrog
 ၄။ Sea of Azov
 ၅။ Pavel Chekhov
 ၆။ Aleksandr Chekhov

အထိုက်အလျောက် ထွေပြားခဲ့တယ်။ တစ်ပိုင်းကတော့ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု မရှိတာပဲ။ ‘ထာဝရဘုရားရဲ့ ရှိနေတယ်လို့ လက်ခံတာနဲ့ ထာဝရဘုရား မရှိဘူးလို့ လက်ခံတာရဲ့ အကြားမှာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်တဲ့ ကွင်းပြင်ကြီး ရှိတယ်။ တကယ့်ကို ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ တော့ ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့ ဖြတ်ကျော်ရမှာပဲ’လို့ ချက်ကော့(ဗ) က ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူ့အမြင်က တစ်မျိုး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မယ်။ သူ့အရေးအသားတွေထဲမှာတော့ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ခံစားရယူမှုကလေးတွေ တွေ့ရတယ်။ ဥပမာ၊ ... ‘အိတ်တည’ ‘ကျောင်းသား’ နဲ့ ‘ဂိုဏ်းအုပ်ဘုန်းကြီး’ လို့ ဝတ္ထုမျိုးတွေမှာ။

ချက်ကော့(ဗ) ကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့ တဂန်ရှော့(ဂ) (အဲဒီအခါက) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေနဲ့ ဝေးနေသေးတယ်။ ‘လူဦးရေ ခြောက်သောင်းလောက်ပဲ ရှိတဲ့ အရပ်မှာ ဘာမှ ထွေထွေထူးထူး လုပ်စရာ မရှိဘူး။ စား၊ သောက်၊ ကလေးမွေး။ ဒီပြင် ဘာမှ စိတ်ဝင်စားစရာ မရှိကြဘူး’လို့ သူ့ရဲ့ ပေးစာ တစ်စောင်ထဲမှာ ရေးခဲ့တယ်။ ဒါပေတဲ့လည်း ဥရောပရဲ့ မြို့ကြီးပြကြီး စရိုက်တွေကတော့ ရှိနေသေးတယ်။ ဥရောပတိုက်က ကုန်သည်ပွဲစားတွေ အဲဒီမှာ ဆုံကြတယ်။ အစ်တာလျံ အော်ပရာ အဖွဲ့တွေ လာရောက်ကပြ အသုံးတော်ခံကြတယ်။ လူများစုဟာ ဂရိ တွေ။ ဒါကြောင့်လည်း ချက်ကော့(ဗ) တို့ ညီအစ်ကိုလည်း ဂရိ ကျောင်းမှာ တက်ကြရတာ။ ဒါပေတဲ့ သူတို့က ဂရိလို မတတ်လေတော့ ကျောင်းပြောင်းလိုက်ကြရတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းမှာလည်း ချက်ကော့(ဗ) က ပျော်လှတယ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေတဲ့ ကျောင်းက လက်ရေးနဲ့ရေးပြီး ထုတ်ဝေတဲ့ မဂ္ဂဇင်းမှာ ဝင်ပြီး ရေးတယ်။ သူ့ရဲ့ စာရေးဆရာဘဝဟာ အဲဒီက စတာပဲ။ အိမ်မှာလည်း အဖေရဲ့ တင်းကျပ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေအောက်မှာ။ ကျောင်းမှာလည်း မပျော်ဘူး။ ဆိုင်မှာ လုပ်ရာမှာလည်း လုပ်ချင်စိတ်ရယ်လို့ မရှိသလောက် ပင်ပန်းနေပြီ။ သူ့ဘဝအတွက် မွေ့လျော်မှုကို အပြင်မှာ ရှာလာတယ်။ အပြင်ဘက်က သဘာဝတရားကို သာယာလာတယ်။ အားရင် ငါးမျှားတယ်။

၇။ ‘Easter Night’, ‘The Student’ and ‘The Bishop’

သူ့အသက် ဆယ့်တစ်နှစ်သားမှာ သူ့အစ်ကို အယ်လက်စန်းဒါး နဲ့အတူ အမိုးမပါတဲ့ လှည်းကလေးကို မောင်းပြီး စတက်မြက်ခင်းကြီးရဲ့ တခြား တစ်ဖက် မိုင်ငါးဆယ်လောက်ဝေးတဲ့ အရပ်က အဘိုးအဘွားကို သွား တွေ့ကြတယ်။ အဲဒီ-ဘဝအတွေ့အကြုံ-ဟာ နောက်ပိုင်းမှာ သူ ရေး သားတဲ့ 'သည်စတက်(ပ)'^၈ ဝတ္ထု ဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက် အခြေခံတစ်ခုပဲ။

ပြင်ပလောကဖြစ်တဲ့ ရေမြေတောတောင်နဲ့ သဘာဝတရားကြီးကို ကြိုက်လှပေတဲ့ သူ့ကိုယ်ခန္ဓာက ခံနိုင်ရည်ရှိတဲ့ တည်ဆောက်မှုမျိုး မရှိ ခဲ့ဘူး။ တစ်ခါက နွေကျောင်းပိတ်ရက်တစ်ခုမှာ ခရီးထွက်ကြတော့ ချက်ကော့(ဗ) က မြစ်ထဲဆင်း ရေကူးတယ်။ မြစ်ရေက တအား အေးနေတဲ့ အချိန်။ အကြီးအကျယ် ဖျားတော့တယ်။ ဝမ်းတွင်း အမှေးရောင်တယ် လို့ ဆိုပေတဲ့ အဲဒီအချိန်လောက်ကတည်းက ချက်ကော့(ဗ) မှာ တီဘီရှိနေ ခဲ့ပုံ ရတယ်။ ဒီပြင်၊ နားနားနေနေ မရှိခဲ့ဘဲ ဆိုင်မှာ အကြာကြီး အလုပ် လုပ်နေရတာ။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို သွားနေရတာတွေဟာ ချက်ကော့(ဗ) ရဲ့ ကျန်းမာရေး ကောင်းလာဖို့ အထောက်အကူမပြုဘူး။ သူ့ကျောင်းက ဆရာဝန်ကတော့ သူ့ကို ကောင်းကောင်း ပြုစု စောင့်ရှောက်တယ်။ ဒီ -ဆရာဝန်-ကြောင့်ပဲ ချက်ကော့(ဗ) ဟာ ဆရာဝန် ဖြစ်ချင်လာခဲ့တာပဲ။ ချက်ကော့(ဗ) ကို အတော်ကြီး လွမ်းမိုးခဲ့တာ တစ်ခုကတော့ တဂန်ရှော့(ဂ) က ပြဇာတ်/ ကဇာတ်ရုံပဲ။ အဲဒီမှာ စင်တင်ပြဇာတ်/ ကဇာတ် အတော် များများကို ချက်ကော့(ဗ) ကြည့်ခဲ့ရတယ်။ ဒီ-အထဲမှာ- ရပ်ရှင် ဂန္ထဝင် ကဇာတ်တွေနဲ့အတူ ဂိုဂေါ(လ)^၉ ရဲ့ 'အစိုးရ အင်စပက်တာ' ပြဇာတ်လည်း ပါတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) ခပ်ငယ်ငယ်က ဒီ-ပြဇာတ်-ကို အပျော်တမ်း ကပြ အသုံးတော်ခံကြတော့ ပြဇာတ်ထဲက မြို့တော်ဝန်နေရာက သူ ပါဝင်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဒွန် ကီဟိုတေး^{၁၀}ကို ဖတ်သင့်တယ်လို့ သူ့ညီကို တိုက် တွန်းခဲ့တယ်။

၈။ 'The Steppe'
 ၉။ Nikolai Gogol
 ၁၀။ *Don Quixote*

၁၈၇၆ ခုနှစ်မှာ ချက်ကော့(ဗ)အဖေ ပထမ ချက်ကော့(ဗ)တစ်ယောက် ဒေဝါလီခံရတယ်။ အဲဒီအချိန်က စီးပွားရေးကလည်း ကျဆင်းနေတဲ့ အချိန်။ တင်နေတဲ့ အကြွေးတွေကို မပေးနိုင်လို့ အဖမ်းခံရမှာ စိုးတာနဲ့ မော်စကိုဆီ ထွက်ပြေးရတော့တယ်။ ကြွေး ရှာဘလ်ငါးရာကို သူ့အိမ်ခန်း ငှားနေတဲ့လူက ဆပ်ပေးပြီး အိမ်ကို သိမ်းလိုက်တော့တယ်။ ချက်ကော့(ဗ) ကတော့ ကျောင်းဆက်တက်ဖို့၊ ကျန်ခဲ့တဲ့ ပရိဘောဂတွေ ရောင်းဖို့ အတွက် နေခဲ့တယ်။ သူ့အသက် ဆယ့်ခြောက်နှစ်မှာ သူတို့မိသားစုပိုင် အိမ်မှာ ပြန်ပြီး အခန်းငှားသူ ဖြစ်သွားတော့တယ်။ အိမ်ကို ကြွေးနဲ့ သိမ်းသူရဲ့ ကလေးကို စာပြပေးရင်း အိမ်မှာ အလကားနေခွင့် ရတယ်။ ဒီ-အဖြစ်အပျက်-ဟာ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးပြဇာတ်ဖြစ်တဲ့ 'သည်ချယ်ရှိ အော်ချာ(ဒ)'^{၁၁} ရေးဖို့အတွက် အချက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာတော့တယ်။ ချက်ကော့(ဗ)ဟာ တဂန်ရှော့(ဂ) မှာ တစ်ယောက်တည်းနေရင်း ကလေး တွေကို လိုက်ပြီး စာသင်ပေးပြီး သူ့ဘဝကို သူ့ဘာသာ ရပ်တည်နေရ တော့တယ်။ ၁၈၇၇ ခုနှစ်၊ အိစတာပွဲတော်ကာလမှာ မော်စကိုဆီ သွားပြီး သူ့မိသားစုနဲ့ တွေ့တယ်။ သူ့မိသားစုဟာ မော်စကိုမှာ ချို့ချို့ငဲ့ငဲ့နဲ့ နေနေကြရတာတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ သူ့အဖေ ပထမလည်း ကုန်လှောင် ရုံကြီးတစ်ခုမှာ အစောင့်အဖြစ် အလုပ်ရပြီး အဲဒီမှာပဲ မိသားစု ပြောင်းနေကြ ရတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) အနေနဲ့တော့ အတော် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး မော်စကိုက ပြန်ခဲ့ရတယ်။

၁၈၇၉ ခုနှစ်မှာ ချက်ကော့(ဗ) လည်း ကျောင်းပြီးသွားတော့ တက္ကသိုလ်တက်ဖို့ တဂန်ရှော့(ဂ) မြို့ရဲ့ ပညာသင်ဆု ရတယ်။ မော်စကို ကို ပြောင်းတယ်။ သူ့မိသားစုအတွက်လည်း သူက ဦးဆောင်ရပြန်တယ်။ အဲဒီမှာပဲ ဂျာနယ်တွေအတွက် ဝတ္ထုတိုကလေးတွေ စရေးတယ်။ ပထမ ဦးဆုံး ဝတ္ထုကို ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်မှာ ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ နာမည်ရင်းနဲ့ မရေးဘူး။ နာမည်ဝှက် အန်တွန်းရှား ချက်ကော့(ဗ)ဆိုပြီး

၁၁။ 'The Cherry Orchard'
 ၁၂။ Antosha Chekhonte

mgjoe.com

ရေးတယ်။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်မှာတော့ သူ့ဝတ္ထုတွေကို ပုံမှန်လို ဖော်ပြလာကြ တော့တယ်။ ချက်ကော့(ဗ) လည်း သူ့မိသားစုကို ထောက်ပံ့လာနိုင်တယ်။ သင့်တော်တဲ့အိမ်ဆီ ပြောင်းပြီး နေလာနိုင်ကြတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်က လည်း သူတို့မိသားစုရဲ့ အိမ်ထောင်ဦးစီးလို ဖြစ်နေတယ်။ မော်စကို ကို သူ သာယာလာမိတယ်။ လူငယ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ စွံတယ်။ ဒါပေတဲ့ ချက်ကော့(ဗ) ဟာ တစ်ကိုယ်တည်းပဲ နေချင်တယ်။ သူက ရေးဖူးတယ်။ ‘လမင်းကြီးနဲ့တူတဲ့ မိန်းမတော့ ရချင်ပါရဲ့။ ဒါပေတဲ့လည်း ငါ့ရဲ့ ကောင်း ကင်ပြင်ကြီးမှာ နေ့တိုင်းတော့ သာမနေစေချင်ဘူး’ နောက် နှစ်ကာလ အတော်ကလေး ကြာသွားတော့ ချက်ကော့(ဗ) က ရေးပြန်တယ်။ ‘မိန်းမ ယူလိုက်လို့တော့ ငါ စာရေးတာ ပိုပြီး ကောင်းမလာနိုင်ဘူး’

ဆေးပညာဘွဲ့ကို ၁၈၈၄ ခုနှစ်မှာ ရပြီးတဲ့နောက် မော်စကိုနား ဆီက ချီခီနီး^{၁၃}မှာ ဆရာဝန် လုပ်တယ်။ ဆရာဝန်အဖြစ်နဲ့ လုပ်နေတဲ့ ကာလမှာ ယာသမား လယ်သမားနဲ့ ကျေးလက်က လူတွေကို အခကြေးငွေ မယူဘဲ ကုသပေးခဲ့တယ်။ ဆရာဝန်ဖြစ်လာဖို့ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်မှုတွေ က ရရှိခဲ့တာတွေဟာ စာရေးဖို့ အထောက်အကူပေးတယ်လို့ သူ မြင် တယ်။ ‘ငါ့ရဲ့ ကြည့်ရှုလေ့လာမှုတွေဟာ ပိုမို ချဲ့ထွင်လာတယ်။ အသိ ပညာ၊ အတွေ့အကြုံတွေလည်း ပိုရလာတယ်’လို့ မြင်ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ ဆေးပညာအခြေခံ သိမှုကြောင့် ဦးတည်ရာကို နားလည်လာတယ်။ အမှားတွေ မကျူးလွန်ဖို့ ထိန်းကျောင်း တားမြစ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ချက်ကော့(ဗ) ဟာ ဆရာဝန်တစ်ယောက်အနေနဲ့ အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ သူ့ဘဝမှာ ဆရာ ဝန် တစ်ယောက်အနေနဲ့ အတွက်အဆ မှားခဲ့တဲ့ လူနာတစ်ယောက်တော့ ရှိတယ်။ အဲဒီ-လူနာ-ကတော့ သူပဲ။ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာ သူ့အနေနဲ့ အသိအမှတ်မပြုဘဲ ထားခဲ့တဲ့ သူ့ရဲ့အဆုတ်ဟာ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ပိုပြီး ဆိုး ရွားလာတယ်။ ၁၈၈၄ ခုနှစ်မှာတော့ သိသိသာသာ သွေးအန်စ ပြုလာ တော့တယ်။

သူ ရေးနေကျ ဂျာနယ်ရဲ့ အရေးအသားဆိုင်ရာမှာ ကန့်သတ်ထား

mgyoe.com

တာကို မျက်ကော့(ဝ) သဘောကျတယ်။ ဒါပေတဲ့ သူ့အနေနဲ့ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ရေးချင်လာတယ်။ အထူးသဖြင့် အရေးအသားထဲမှာ ဖော်ထုတ် ထားတဲ့ အသံကို အမျိုးမျိုး ပြောင်းကြည့်ချင်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပီတာစဘာ့(ဂ) ဂဇက်^{၁၄}မှာ ရေးဖြစ်သွားတယ်။ အရင်က ရေးခဲ့သလို ပေါ့ပေါ့တန်တန် မဟုတ်တော့ဘူး။ သရော်စာ၊ ရယ်စရာတွေ မဟုတ်တော့ဘူး။ ၁၈၈၆ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းက စလို့ ရပ်ရှားတစ်နိုင်ငံလုံးမှာ အရောင်းရဆုံး သတင်း စာ^{၁၅}မှာ စပြီး ရေးသားလာတော့တယ်။ အဲဒီ သတင်းစာရဲ့ အယ်ဒီတာ အယ်လက်စေး စူဘောရင်^{၁၆}နဲ့လည်း အတော့်ကို ရင်းနှီးသွားတယ်။ စူဘော ရင်က မျက်ကော့(ဝ) ထက် အသက်အစိတ်လောက် ပိုကြီးတော့ နိုင်ငံရေး အခြေခံအမြင်နဲ့ ပတ်သက်ရင် မတူကြဘူး။ ငြင်းကြခုဲကြတယ် ဆိုပေတဲ့ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ အင်မတန် ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေတွေ ဖြစ်နေကြ တာဟာ သေတဲ့အထိပဲ။ စူဘောရင်က သူ့သတင်းစာအတွက် ရေးရာမှာ မျက်ကော့(ဝ) ကို ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ဘူး။ ကြိုက်သလို စမ်းသပ် ချဲ့ထွင် ရေးသားခွင့် ပေးခဲ့တယ်။ ပုံစံတင် မကဘူး။ အတွင်း သရုပ်ရောပဲ။ အဲဒီ နှစ်ထဲမှာပဲ (အဲဒီခေတ်ကာလမှာ) ကျော်ကြား ထင်ရှားတဲ့ ရပ်ရှင်စာရေး ဆရာကြီး ဒဗီထရီ ကရီဂိုရိုဗစ်(ချ) ^{၁၇}ဆီက စာတစ်စောင် မျက်ကော့(ဝ) လက်ခံရရှိခဲ့တယ်။ စာရေးဆရာကြီးက မျက်ကော့(ဝ) ကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် တွေ ရေးမနေစေချင်ဘူး။ ‘ရှားရှားပါးပါး ရရှိထားတဲ့ မင်းရဲ့ မွေးရာပါ အရည်အချင်းကို တန်ဖိုးထားစေချင်တယ်။ အပျော်ဖတ် စာရေးဆရာ တွေ ရေးတာမျိုး လျှောက်ရေးမနေစေချင်ဘူး’လို့ ပါတယ်။ အဲဒီက စလို့ မျက်ကော့(ဝ) ရဲ့ အရေးအသားတွေဟာ ပျော်စေပြန်စေချည်းရယ်လို့ မဟုတ်တော့ဘူး။ ပိုမိုလေးနက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ရေးလာတယ်။ သူ့နာမည်ရင်းနဲ့လည်း ရေးလာခဲ့တယ်။ နောက်နှစ်-၁၈၈၇ ခုနှစ်-မှာ

၁၄။ *Petersburg Gazettee*
 ၁၅။ *The New Times (Novoye Vremya)*
 ၁၆။ Alessey Suvorin
 ၁၇။ Dmitri Grigorovich

တော့ မိတ်ဆွေတချို့ရဲ့ တောင်းဆိုချက်ကြောင့် ချက်ကျော့(ဝ) ရဲ့ ပြဇာတ် အရေးအသားတွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ စင်တင်ရာမှာ ထင်သလောက် မပေါက်ခဲ့ဘူး။ နောက်နှစ် -၁၈၈၈ ခုနှစ်-မှာ ပွတ်ရှကင် စာပေဆု^{၁၁} ရခဲ့ တယ်။

၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်ကတော့ ချက်ကျော့(ဝ) ရဲ့ ဘဝအနေအထား တစ်မျိုး ပြောင်းသွားတဲ့ နှစ်ကာလပဲ။ စာရေးတာ၊ ဆေးကုသပေးတာတွေကို ခဏ ရပ်တန့်လိုက်တယ်။ ဆိုင်ဘေးရီးယား ကို ဖြတ်ပြီး မိုင်ငါးထောင်ကျော် ဝေးတဲ့ စခါလင် ကျွန်းဆီ ခရီးထွက်ခဲ့တယ်။ စခါလင် ကျွန်းမှာ ပြစ်ဒဏ် ကြီးမားတဲ့သူတွေကို ထားတဲ့ အကျဉ်းထောင် ရှိတယ်။ ဇာဘုရင် လက် ထက်မှာ တစ်ကျွန်းချတဲ့ နေရာပဲ။ ချက်ကျော့(ဝ) တစ်ယောက် အဲဒီခရီးကို သွားခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပညာရှင်တွေ တွက်ဆကြည့်ရသလောက်က တော့ ချက်ကျော့(ဝ) ဟာ ဝေဖန်ခံနိုင်တဲ့လူမျိုး မဟုတ်ဘူး။ သူ့အရေး အသားတွေမှာ လူမှုရေးအခြေခံ ခိုင်မာတဲ့ ယုံကြည်ချက် မရှိဘူး။ သူ့ အမြင်လောက်ကိုပဲ သွေးတိုးစမ်းတဲ့သဘောနဲ့ တင်ပြနေတာတွေလို့ ဝေဖန်ကြတာကို မခံနိုင်ဘူး။ နောက်တစ်ချက်က သူ့ပြဇာတ်တွေဟာ စင်တင် အသုံးတော်ခံရာမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။ နောက်ထပ် တစ်ချက် ကတော့ သူနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေဆီကနေ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ နေချင်တယ်။ သူ့ညီအစ်ကိုတော် နီကိုလိုင် ကလည်း တီဘီရောဂါနဲ့ ၁၈၈၉ ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်သွားတယ်။ ဒီ-အချက်တွေ-ကြောင့် ချက်ကျော့(ဝ) ဟာ မော်စကိုနဲ့ဝေးရာကို ထွက်ခဲ့တယ်လို့ ပြောရလိမ့်မယ်။ ခရီးတာ အားဖြင့် ဝေးရုံတင် မကဘူး။ သွားရတာကလည်း ခက်ခက်ခဲခဲရယ်။ ဖော်ဂါမြစ်ကြောင်းအတိုင်း မီးသင်္ဘောနဲ့ စုန်ဆင်းပြီး မီးရထားလမ်းဆုံး အထိ ရထားဆက်စီး။ နွံတော၊ နှင်းတောတွေ ဖြတ်။ တရုတ်နိုင်ငံ နယ်စပ် နားအထိ မီးသင်္ဘော နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် ထပ်စီး။ သူ ခရီး စထွက်တာ ကနေ နှစ်လခွဲ ကြာတော့ စခါလင် ကို ရောက်သွားတော့တယ်။

စခါလင် ဟာ ချက်ကျော့(ဝ) တွေးကြည့်ထားတာထက် အများကြီး

၁၈။ Pushkin Prize for Literature

ပိုပြီး ဆိုးရွားနေတယ်။ အကျဉ်းကျသူတွေရဲ့ ဘဝဟာ အဆိုးရွားဆုံး အခြေအနေမှာ။ ခြေကျင်းခတ်ခံထားကြရပြီး အလုပ်ကြမ်း လုပ်နေကြရ တယ်။ ရာသီဥတုကလည်း ဆိုးတယ်။ နှစ်တစ်ဝက်လောက် ရေခဲနေတဲ့ အရပ်။ အများစုဟာ ရောဂါဘယမျိုးစုံနဲ့ အရက်စွဲနေကြသူတွေပဲ။ အဲဒီမှာ ကလေး အတော်များများကို ကျောက်ကျော(၁) စကားပြောကြည့်ခဲ့တယ်။ အများစုကတော့ ပြည့်တန်ဆာမှုနဲ့ အကျဉ်းကျနေသူတွေရဲ့ ကလေး တွေ။ မိန်းမ နှစ်ဆယ့်ငါးယောက်မှာ ယောက်ျား တစ်ရာနဲ့ ညီမျှတယ်လို့ ကျောက်ကျော(၁) တွက်ဆကြည့်လိုက်တယ်။ သုံးလကြာအောင် ကျောက်ကျော(၁) လည်း စာရင်းကောက်ယူပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်းတာတွေ လုပ်ခဲ့တယ်။ သူ့ မှတ်တမ်းတစ်ခုမှာ ဆယ်နှစ်သားအရွယ် ကလေးတစ်ယောက်ကို မေးမြန်း တဲ့အကြောင်း ဖော်ပြထားတယ်။

- ကျောက်ကျော(၁) - မင်းအဖေဘက်က နာမည်က ဘာလဲ။
- ကလေး - မသိဘူး။
- ကျောက်ကျော(၁) - မသိဘူး ဆိုတာက ဘာလဲ။ မင်းအဖေနဲ့ အတူနေတာ ပဲ။ မသိဘူးဆိုတော့ မင်း မရှက်ဘူးလား။
- ကလေး - သူက ကျွန်တော့်အဖေ မဟုတ်ဘူး။
- ကျောက်ကျော(၁) - မင်းအဖေ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ မင်း ဘာကို ပြောချင် တာလဲ။
- ကလေး - သူက ကျွန်တော့်အဖေနဲ့ အတူတူ နေတာ။
- ကျောက်ကျော(၁) - ဒီတော့ မင်းအမေက ယောက်ျား ရှိသလား၊ မုဆိုးမ လား။
- ကလေး - မုဆိုးမပါ။ သူ့ယောက်ျားကြောင့် အမေ ဒီကို ရောက် လာရတာပါ။
- ကျောက်ကျော(၁) - သူ့ယောက်ျားကြောင့် အမေ ဒီကို ရောက်လာရတာပါ ဆိုတာက ဘာကို ပြောချင်တာလဲ။
- ကလေး - အမေက သူ့ကို သတ်လိုက်လို့ပါ။

ဒါကြောင့်လည်း အဲဒီက ပြန်လာပြီးတဲ့နောက် ချက်ကော့(၁)လည်း စခါလင်က ကလေး သူတောင်းစားတွေ၊ ပြည့်တန်ဆာတွေနဲ့ မိဘမဲ့တွေ အတွက် ကယ်တင်ရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ပါဝင် ပတ်သက်လာခဲ့တယ်။ စာအုပ်တွေလည်း အများကြီး ပို့ပေး လှူဒါန်းခဲ့တယ်။ အပြန်ခရီးက တော့ ရပ်ရှားပိုင် ဗလာဒီဟော့စတော့(၁) ကနေတစ်ဆင့် ဟောင်ကောင်၊ စင်ကာပူ၊ သီရိလင်္ကာဘက်ကို ရေကြောင်းကနေ ပတ်ပြီး ဆူးအက် တူး မြောင်းအထိ ပြန်ခဲ့တယ်။ အိုအက်ဆာ^{၂၀}ကနေတစ်ဆင့် မော်စကိုကို ရထား စီးရတယ်။

မော်စကိုဆီ ပြန်ရောက်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ မော်စကိုမြို့ပြင် ဘက်က မီလီကိုနော့(၅) ^{၂၁} အရပ်မှာ ခြံနဲ့ အိမ် ဝယ်ပြီး ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် တယ်။ အဲဒီမှာပဲ စခါလင် နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တင်ပြချက်တွေ ရေးတယ်။ ဝတ္ထုတွေလည်း အတော်များများ ရေးခဲ့တယ်။ ခရီးလည်း အတော်ကလေး သွားတယ်။ အထူးသဖြင့် မော်စကိုနဲ့ စိန့်ပီတာစဘာ့(၈) ဆီကို။ တော်(လ) စတိုင်း နဲ့လည်း သွားတွေ့တယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ မီလီကိုနော့(၅) မှာ အနေများပြီး ရပ်ရေးရွာရေးတွေမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ပြီး စာပိုရေး ဖြစ်တယ်။ ဒါပေတဲ့၊ သူ့ရဲ့ပြဇာတ်ကို စင်တင်ကပြရာမှာတော့ မအောင် မြင်သေးဘူး။ အဆိုးရွားဆုံးကတော့ ၁၈၉၆ ခုနှစ်မှာ စင်တင် ကပြခဲ့တဲ့ 'သည်းစီးဂေါ(လ)' ^{၂၂} ပြဇာတ်ပဲ။ စိန့်ပီတာစဘာ့(၈) မြို့က အယ်လက်စနီးဒရင်း စကီး ပြဇာတ်ရုံ ^{၂၃}မှာ စင်တင် ကပြဖို့ ချက်ကော့(၁) က ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ စင်တင်ပြဇာတ် သမိုင်းမှာတော့ အတော့်ကို ဆိုးဆိုးရွားရွား မအောင်မြင် ခဲ့တာ။ ချက်ကော့(၁) အကြောင်း ကျွမ်းကျင်သူ ရေးဖီး(ဒ) ^{၂၄} အမြင်က

- ၁၉။ Vladivostok
- ၂၀။ Odessa
- ၂၁။ Melikhonov
- ၂၂။ 'The Seagull'
- ၂၃။ Aleksandrinsky Theatre
- ၂၄။ Donald Rayfield

တော့ ဒီ-ပြဇာတ်-ဟာ 'အချိန်မှား (ကပြ အသုံးတော်ခံတဲ့လ)၊ နေရာမှား (ကပြ အသုံးတော်ခံတဲ့ မြို့)၊ ကပြ အသုံးတော်ခံတဲ့ ပြဇာတ်ရုံ မှား၊ သရုပ်ဆောင်သူတွေ မှားရုံတင် မကဘူး၊ ကြည့်တဲ့ ပရိသတ်တွေကိုကလည်း မှားနေတယ်'တဲ့။ ချက်ကော့(၁) အမြင်မှာလည်း သရုပ်ဆောင်သူတွေအနေနဲ့ သူတို့ ပြောဆိုရမှာတွေကို အသေအချာ မသိကြဘူး။ ဒါရိုက်တာ လုပ်တဲ့ ကပေါ့(၅) ^{၁၅} ကိုယ်တိုင်ကလည်း ပြဇာတ်ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကို သဘောမပေါက်ဘူးလို့ မြင်တယ်။ ပရိသတ်က အော်ဟစ် လှောင်ပြောင်ကြတဲ့အထိ ဖြစ်သွားတယ်။ ချက်ကော့(၁) လည်း ပြဇာတ်ရဲ့ ဒုတိယပိုင်း အပြီးမှာ ဇာတ်ရုံနောက်ပိုင်းက အဝတ်လဲခန်းတစ်ခုမှာ သွားပြီး ပြဇာတ်ပြီးတဲ့အထိ စောင့်နေတော့တယ်။ အတော်မိုးချုပ်မှ ညစာ စားပြီး သူတည်းတဲ့ သတင်းစာဆရာ စုဘောရှင်အိမ် ပြန်ပြီး အိပ်လိုက်တော့တယ်။ နောက်နေ့တော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ နှုတ်ဆက်မနေတော့ဘဲ မော်စကိုကို ရထားနဲ့ ပြန်ခဲ့တော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ 'သည်းစီးဂေါ(လ)' ပြဇာတ်ဟာ အထိုက်အလျောက် အောင်မြင်မှု ရခဲ့တယ်။ အကြောင်းကတော့ ချက်ကော့(၁) ရဲ့ ပြဇာတ်ကို ဒါရိုက်တာလုပ်တဲ့ ကပေါ့(၅) နဲ့ သတင်းစာဆရာ စုဘောရှင် တို့က တို့တို့တိတိ ဖြတ်တောက်ပြီး အပြောင်းအလဲတွေ လုပ်လိုက်ခဲ့လို့။ ရုံပြည့်တယ်။ ပညာတတ်ပိုင်းက အတော့်ကို သဘောကျခဲ့ကြတယ်။

မော်စကိုရဲ့ ဆောင်းကို ရှောင်ရင်း နီ(စ) ^{၁၆}မှာ ချက်ကော့(၁) ရောက်နေတုန်း အနုပညာဇာတ်ရုံမှာ 'သည်းစီးဂေါ(လ)' ပြဇာတ်ကို စင်တင်ကပြဖို့ ဗလယ်ဒမြဲ နီပီရိုးဗစ်(ချ) - ဒန်ချန်ကို ^{၁၇}က ခွင့်ပြုချက် လှမ်းတောင်းတယ်။ နီပီရိုးဗစ်(ချ) က ဒါရိုက်တာနဲ့ သရုပ်ဆောင် ကောန်စတန်တင် စတန်နီလာ့(၁) စကီး ^{၁၈}ကို ဦးဆောင်ပြီး ကဇာတ်အဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ထားတယ်။

၂၅။ Yevtikhy Karpov
 ၂၆။ Nice
 ၂၇။ Vladimir Nemirovich-Danchenko
 ၂၈။ Konstantin Stanislavsky

သည် စီးဂေါ(လ)' ပြဇာတ်ဟာ သူတို့ ကပြ အသုံးတော်ခံဖို့ သင့်တော်တယ် လို့ မြင်တယ်။ ချက်ကော့(ဝ) ကတော့ သိပ်စိတ်မပါလှဘူး။ နီမီရီးဗစ်(ချ) က 'ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ဒါရိုက်တာတစ်ယောက်အနေနဲ့ 'သည်စီးဂေါ(လ)' ပြဇာတ်ဟာ ဘဝင်ကျစရာ အကောင်းဆုံး ခေတ်ပြိုင်ကာလရဲ့ တစ်ခု တည်းသော ပြဇာတ်ပဲ။ ခေတ်သစ် စာရေးဆရာတွေထဲမှာ ခင်ဗျား တစ် ယောက်ပဲ စံပြုလောက်တဲ့ ဇာတ်စာ၊ ဇာတ်စကား၊ ဇာတ်ကွက်တွေနဲ့ ပြဇာတ်ကို စိတ်ဝင်တစား ရှိတာ'လို့ စာရေးလိုက်တယ်။ ချက်ကော့(ဝ) လည်း သဘောတူလိုက်တယ်။ ၁၈၉၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာမှာ ပြဇာတ် အစမ်းကပြတော့ ချက်ကော့(ဝ) သွားကြည့်တယ်။ ဘဝင်ကျမိသွားတယ်။ မော်စကိုမှာ ရောက်နေတုန်း ပြဇာတ်တစ်ခုထဲက မင်းသမီး အော်လဂါ နှစ်ပါး^{၂၀}ကို တွေ့ပြီး သဘောကျမိတယ်။ နောက် နှစ်နှစ်လောက် အကြာ (၁၉၀၁၊ မေလ) မှာ အော်လဂါနဲ့ ချက်ကော့(ဝ) တို့လည်း လင်မယားဘဝ ရောက်သွားတော့တယ်။

၁၉၀၁-၁၉၀၂ ကာလရဲ့ ဆောင်းကာလမှာ ချက်ကော့(ဝ) လည်း ရဲ(လ)တာ^{၂၁}မှာ နေတယ်။ သူ့အဖေ ဆုံးသွားကတည်းက ချက်ကော့(ဝ) တို့ မိသားစု ရဲ(လ)တာ မှာ အပြီး ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြတာ။ အဲဒီမှာ 'သည်ဘစ်ရှော့(ပ)'^{၂၂} ဝတ္ထုနဲ့ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးဝတ္ထု 'သည် ဖီယောန်စေး'^{၂၃} ကို ရေးခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးပြဇာတ် ဖြစ်လာမယ့် 'သည် ချယ်ရီ အော်ချာ(ဒ)'^{၂၄}ရေးဖို့ အခြေခံ စိတ်ကူးထည်တွေလည်း စတင်ခဲ့တယ်။ ဒီ-အရေးအသားတွေ-မှာ ရပ်ရှင်အထက်တန်းစားတွေရဲ့ ကျဆုံးလာတော့ မယ့်/ နေတဲ့ အနေအထားတွေ ပါတယ်လို့ ဆိုကြပေတဲ့ ပညာရှင်တွေက တော့ လက်မခံကြဘူး။ ၁၉၀၄ ခုနှစ်မှာ 'သည် ချယ်ရီအော်ချာ(ဒ)' ကို

၂၉။ Olga Knipper
 ၃၀။ Yeltra
 ၃၁။ 'The Bishop'
 ၃၂။ 'The Fiancée'
 ၃၃။ *The Cherry Orchard*

မော်စကိုမှာ တင်ဆက်အသုံးတော်ခံပေတဲ့ ချက်ကျော့(၁) ကတော့ ဘဝင်မကျ ပြန်ဘူး။ သူ့ရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကလည်း ဆိုးလာတယ်။ အဲဒီနေ့မှာ ဆရာဝန်တွေရဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရ ချက်ကျော့(၁) လည်း အော်လဂါနဲ့အတူ ဂျာမနီသွားပြီး အနားယူ ဆေးကုသမှု ခံယူတယ်။ သူ့ကျန်းမာရေး ကောင်းသလို ဖြစ်လာပေတဲ့ သူ့နှလုံးက ဒုက္ခပေးလာတယ်။ တစ်နေ့ မနက်မှာတော့ ချက်ကျော့(၁) က အော်လဂါကို ဆရာဝန် ခေါ်ခိုင်းတယ်။ ဆရာဝန် ရောက်လာတော့ အကြောင်းမထူးတော့ဘူးဆိုတာ သိလိုက်ရ တာနဲ့ ချက်ကျော့(၁) အတွက် ဆရာဝန်က ရှန်ပိန်း မှာလိုက်တယ်။ ချက် ကျော့(၁) ကိုယ်တိုင်ကလည်း ‘ငါကတော့ သေတော့မှာ ...’^{၃၄} လို့ ဂျာမန် ဘာသာစကားနဲ့ ပြောတယ်။ ရှန်ပိန်း ခွက်ကို ကိုင်နေရင်း ပြုံးပြီး အော် လဂါကို ‘ရှန်ပိန်း မသောက်ရတာ ကြာပါပြီကော’ လို့ ပြောပြီး သောက်ချ လိုက်တယ်။ သောက်ပြီးတော့ အိပ်ရာပေါ် လှဲချလိုက်ရင်း ဘယ်ဘက်ကို လှည့်အိပ်လိုက်ရာက အသက်ထွက်သွားရော။^{၃၅} အဲဒီနေ့က ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့။

၃၄။ *Ich sterbe*

၃၅။ ဒီ-အဖြစ်အပျက်-ကို အော်လဂါ က ၁၉၀၈ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဖော် ရေးသားခဲ့ တယ်။ ချက်ကျော့(၁) သေဆုံးသွားရပုံကို သူ့ကို အလွန်တန်ဖိုးထားတဲ့ ဝတ္ထု တို အရေးကောင်းတဲ့ စာရေးဆရာ ရှေ့ဖန်ကာတ Raymond Carver က ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ ‘The Errand’ နာမည်နဲ့ ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့သေးတယ်။

mgypoe.com

ပြန်လည်ရေးသားသူရဲ့ မှတ်ချက်

အန်တွန် ချက်ကော့(ဗ) ကို ပထမဦးဆုံး အဖေ့ စာအုပ်ဗီရိုထဲ တွေ့တာ။ စတွေ့ကတည်းက ရင်းနှီးသွားတယ်။ အဖေ့ စာအုပ်ဗီရိုတွေဟာ စာရေးဆရာတွေနဲ့ ကျွန်တော် ရင်းနှီးဖို့ ပထမဆုံး ရပ်ဝန်းပဲ။ အဖေ့ စာအုပ်ဗီရိုတစ်ခုမှာ နိုင်ငံရပ်ခြား စာရေးဆရာတွေရဲ့ ဝတ္ထုတွေ ရှိတယ်။ ဝတ္ထုတိုစာအုပ်တွေကလည်း စာရေးဆရာကိုလိုက်လို့ အတွဲလိုက် ရှိတယ်။ ဟိုစဉ်ကတော့ ဆူးလေဘုရားလမ်းပေါ်က Smart & Mookadum နဲ့ တခြားဆိုင်တစ်ခုကတော့ City Bookclub တွေက အဖေ လိုချင်တဲ့ စာအုပ်တွေ မှာပေးလေ့ ရှိတယ်။ အဖေ့ဆီမှာ ကော့စတင့်(စ) ဂါနက် ဘာသာပြန်တဲ့ ချက်ကော့(ဗ) ရဲ့ ဝတ္ထုတစ်တွဲ ရှိတယ်။ အားလုံး ဆယ့်နှစ် အုပ်၊ ဆယ့်သုံးအုပ်လောက် ရှိတယ် ထင်တယ်။ အသေအချာတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ အဲဒီလိုပဲ မောပဆွန် တို့၊ စမ်းမားဆက်မောန် တို့ရဲ့ စာအုပ်တွေ အတွဲလိုက် ရှိတယ်။ ချက်ကော့(ဗ) ကို ဖတ်မယ် ဆိုတော့

အဖေက အကြံပေးတယ်။ ‘စောစောပိုင်း အရေးအသားတွေ အရင် ဖတ်ကြည့်’တဲ့။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီ -စောစောပိုင်း အရေးအသားတွေ- မှာတင် နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာအောင် သောင်တင်နေခဲ့တယ်။ အနည်းဆုံး အနှစ် သုံးလေးဆယ် ကြာသွားတယ် ထင်တယ်။

ချက်ကျော့(၁) ကို မြန်မာလို ပြန်ရေးချင်ပေတဲ့ ပြန်ဖတ်ကြည့်နေတာနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်သွားတယ်။ ပြန်ဖတ်ဖြစ်တော့ ပိုပြီး အရသာရှိလာတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာနဲ့ ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းတွေမှာ အထိုက်အလျောက် ပိုပြီး သိလာလို့လည်း ဖြစ်မယ်။ ဒီပြင်၊ ရပ်ရှင် ဘာသာစကားကို မွေးကတည်းက ပြောလာ၊ ဖတ်လာသူတွေနဲ့ တွေ့လာရတော့ မသိတာ၊ မရှင်းတာတွေ မေးကြည့်ဖြစ်လာတယ်။ ချက်ကျော့(၁) ရဲ့ မူရင်းအရေးအသားကို အနီးကပ်ဆုံး အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ရေးတဲ့အခါ စကားဆက်တွေကို နားလည်ဖို့ မလွယ်လှဘူး။ နိဗ္ဗိကျော့(၁) ပြောတဲ့ ချက်ကျော့(၁) ရဲ့ ‘စကားလုံး ဖန်တီးပုံ’ကို မေးမြန်းကြည့်ရတယ်။ ကျွန်တော့် အမြင်ကတော့ ကိုယ် မသိတာ မေးရတာ၊ မသိကြောင်း ဝန်ခံရတာ ဟာ ဘာမှ ရှက်နေစရာ မရှိဘူးလို့ ထင်တယ်။ ဒီပြင်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကား တတ်တာနဲ့ (ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်ရုံနဲ့) အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားတာတွေ အားလုံး သိမယ် (အနက်ပေါက်လိမ့်မယ်) လက်ခံထားလို့ မရနိုင်ဘူး။ အထူးသဖြင့် ဖန်တီးစာ အရေးအသားတွေမှာ။ တခြား ဘာသာစကား တစ်ခုခုကနေ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနဲ့ ပြန်ရေးထားတဲ့ စာအုပ်တစ်မျိုးတည်းကို အင်္ဂလိပ်က အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြီးရေးတဲ့ အရေးအသားနဲ့ အမေရိကန်က အမေရိကန်-အင်္ဂလိပ် အရေးအသားနဲ့ ပြန်ရေးတာကို ယှဉ်ဖတ်ကြည့်ရင် ကျွန်တော် ဆိုလိုတာကို တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။ ခုခေတ် အမေရိကန် ကဗျာရေးသူတွေရဲ့ အရေးအသား အတော်များများ ဟာ လွယ်လွယ် နားလည်နိုင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပဲ။

ဂါနက် ဟာ ပါရမီရှိတဲ့ ပညာရှင်ပဲလို့ ဆိုကြတယ်။ သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်တည်းနဲ့ ချက်ကျော့(၁) အရေးအသားတွေကို အများကြီး ပြန်လည် ရေးသားနိုင်ခဲ့တယ်။ ချက်ကျော့(၁) ရဲ့ အရေးအသားတွေကို

ပြန်လည်ရေးသားထားတဲ့ တခြားသူတွေရဲ့ မူတွေလည်း ရှိတယ်။ ပြန်လည် ရေးသားရာမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့တာတွေထဲမှာ မျက်ကော့(ဝ) ရဲ့ စောစောပိုင်း အရေးအသားတွေကို မျက်ကော့(ဝ) ကိုယ်တိုင် ပြန်လည်စုစည်းထားတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်လည်း ပါတယ်။ ဟိုစဉ် ဟိုအခါက ရုပ်ရှား နိုင်ငံရဲ့ စာပေစိစစ်ရေး (မြန်မာပြည်မှာတော့ စစ်အာဏာရှင် ခင်ညွန့် လက်ထက်က စာပေစိစစ်ရေးလိုမျိုး ...) က ခွင့်မပြုခဲ့တဲ့ စာအုပ်။ ဟိုစဉ်ကတော့ *Good-for-Nothings and Good-Sorts* လို့ နာမည်ပေးခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ *The Prank* ဆိုပြီး ပြန်ထုတ်တယ်။ အဲဒီထဲမှာ မျက်ကော့(ဝ) ရဲ့ ပြောင်မြောက်တဲ့ သရော်စာတွေ ပါတယ်။ ခု - ပြန်လည်ရေးသားတဲ့အထဲမှာ - နှစ်ပုဒ် ဖော်ပြထားတယ်။ နောင်ကို ဖြည့်စွက်ထုတ်ဝေနိုင်ဖို့ ကြိုးစားပါဦးမယ်။ ဒီ - ပြန်လည်ရေးသားထားတာတွေဟာ - ၁၈၈၂ ခုနှစ်ကနေ ၁၈၈၅ ခုနှစ်အထိ ရေးသားခဲ့တဲ့ မျက်ကော့(ဝ) ရဲ့ အရေးအသားတွေပဲ။ ကျန်ခဲ့တာတွေ အများကြီးပဲ။ ၁၈၈၂ ခုနှစ်လို့ ဆိုရပေတဲ့ ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်မှာ ရေးသားခဲ့တာတွေလည်း ပါတယ်။ သူတို့မျိုးတူစုပြုပုံအရ ပုံနှိပ်နှစ်ကို ယူထားတာ။

မျက်ကော့(ဝ) ကို မျက်ကော့(ဝ) လို့ အသံထွက်တဲ့အတိုင်း ရေးလိုက်ပါတယ်။ ရုပ်ရှား အသံထွက်နဲ့ ကွာကောင်း ကွာမယ်။ ကျွန်တော့် အတွေ့အကြုံအရ မျက်ကော့(ဝ) လို့ပဲ သုံးလိုက်တာ။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းမှာ ရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားဘာသာသိပ္ပံ (ဒီအရင်ကတော့ အနုပညာကျောင်း လုပ်ထားတယ်) မှာ ရုပ်ရှင် ဘာသာစကားကို အချိန်ပြည့် လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် အပါအဝင် ကျောင်းသား လေးယောက်ပဲ ရှိတယ်။ တစ်နေ့တော့ တခြားကျောင်းသားတွေ မလာလို့ ဆရာနဲ့ ကျွန်တော် ဟိုအကြောင်း၊ ဒီအကြောင်း ထိုင်ပြောဖြစ်တယ်။ ဒီမှာ ဆရာကို မျက်ကော့(ဝ) အသံထွက်အကြောင်း မေးကြည့်တော့ သူက ပြောတယ်။ 'မျက်ကော့(ဝ) လို့ ခင်ဗျားက အသံထွက်ရင် တခြားလူက မျက်ကော့(ဝ) ကို ဆိုလိုတာပဲရယ်လို့ သိရင် ပြီးတာပဲ မဟုတ်လား' တဲ့။

လမ်းသင့်တုန်း 'မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်လည်ရေးသားတယ်' လို့

သုံးနှုန်းတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ နားမရှင်းတဲ့လူတွေအတွက် ရှင်းပါရစေ။
 ချက်ကျော့(၁) သုံးတဲ့ စကားပဲ သုံးပြီး ရှင်းပြချင်ပါတယ်။ ချက်ကျော့(၁)
 က သူ့မိန်းမ အော်လဂါ ဆီ ရေးတဲ့ စာတစ်စောင်မှာ ခုလို ပါတယ်။
 'နင်က ငါ့ကို မေးတယ်။ ဘဝဆိုတာ ဘာလဲ၊ တဲ့။ ဒီအမေးကတော့
 မုန်လာဥနီဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့ အမေးမျိုးပဲ။ မုန်လာဥနီဆိုတာ မုန်လာ
 ဥနီပဲ။ ဒီထက်ပိုပြီး ဘာမှ သိစရာအကြောင်း မရှိဘူး' အဲဒီလိုပါပဲ။ 'မြန်
 မာဘာသာဖြင့် ပြန်လည်ရေးသားတယ်'ဆိုတာဟာ 'မြန်မာဘာသာဖြင့်
 ပြန်လည်ရေးသားထားတာပဲ' ဒီထက် ဘာမှ မပိုဘူး။ မနှစ်ကမှ လေးတန်း
 တက်တဲ့ ကျောင်းသားကလေးတောင်မှ နားလည်လောက်ပါရဲ့။

မြင့်သန်း

၂၀၂၃။

အနုပညာသည်တို့ရဲ့ မိန်းမတွေ
 (ပေါ်တူဂီဘာသာမှ ပြန်လည်ရေးသားထားခြင်း။ ..)

အလ်ဖောင်းစိုးဇင်ဇာကာ ကတော့ဖြင့် လစ်ဘောန် မြို့ရဲ့ အင်မတန် လွတ်လပ်လှတဲ့ မြို့တော်သားတစ်ယောက် ... လူငယ် ဝတ္ထုရေးသမား တစ်ယောက် ... (သူ့ဘာသာသူတော့ဖြင့်) အလွန် ကျော်ကြားတဲ့ လူ တစ်ယောက် (သူ့ဘာသာသူ အနေနဲ့တော့) အလွန်ကို အလားအလာ ရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်။ တစ်နေ့ကုန် တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက်နဲ့ အယ်ဒီတာ ဆရာတွေရဲ့ ရုံးတွေကို သွားခဲ့ရတော့ အတော့်ကို ပင်ပန်း

၁။ Artist's Wives ၁၈၈၀ တွင် ရေးသားခဲ့ပေတဲ့ ၁၈၈၂ ခုမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ တယ်လို့ သိရတယ်။

၂။ ဒီမှာ ချက်ကော့(ဝ) က အဲဒီတုန်းက သူတို့ဆီက ဆင်ဆာ (စာပေစိစစ်ရေး) ကို ရှောင်ဖို့ ရေးသားထားတာပဲ (တစ်နည်းဆိုရရင်တော့ အကြံအဖန် လုပ် လိုက်တာ)။

နေရှာတယ်။ ဗိုက်ထဲက ဆာနေတာကတော့ အစာအငတ်ဆုံး ခွေးတစ်ကောင်ထက်တောင် ဆာနေသေးတာ။ သူ့အခန်းက ဟိုတယ်ရဲ့အခန်းနံပါတ် ၁၄၇။ ဒီ-ဟိုတယ်-ကိုတော့ သူ့ဝတ္ထုတွေထဲမှာ 'အဆိပ်ရှိတဲ့ ငန်း'လို့ နာမည်ပေးပြီး ပုံဖော်လေ့ ရှိတယ်။ အခန်းနံပါတ် ၁၄၇ ကတော့ ခပ်သေးသေး၊ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း၊ မျက်နှာကြက်နိမ့်နိမ့်။ အထဲ ဝင်လိုက်ပြီးတာနဲ့ မကျေမနပ်နဲ့ အခန်းကို အနံ့ခံကြည့်လိုက်မိတယ်။ ဖယောင်းတိုင်ကို ထွန်းလိုက်တော့ စာရွက်ပုံတွေ ... စာအုပ်တွေ ... ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်ထဲက သတင်းစာတွေ ... အဲဒါတွေ အကြားက ခုံမြင့်ကလေးတစ်လုံးကို သတိထားလိုက်မိတယ်။ ဒီပြင်၊ မကျိုးရုံတစ်မည် ရှိနေတဲ့ ထိုင်ခုံတွေ၊ ဖိနပ်တွေ၊ အပေါ်ရုံအင်္ကျီတွေ၊ ဓားတွေ၊ ညဘက်က သောက်လက်စ ခွက်တွေ ... အပုံကြီးပဲ။ ရိုးရိုး အဝတ်ထူနဲ့ ချုပ်ထားတဲ့ မီးခိုးပြာရောင် ဆိုဖာအရှည်ကလေး တစ်ခုအပေါ်မှာတော့ သူ့ချစ်ဇနီးမယား အမေရန်တာ၊ အိပ်ပျော်နေတယ်။ ဇင်ဇာကာ ကတော့ ကြင်နာစိတ်အပြည့်နဲ့ သူ့မိန်းမ အနားဆီ သွားလိုက်တယ်။ သူ့ ဘာသာ တွေးကြည့်လိုက်ရင်း သူ့မိန်းမရဲ့လက်ကို ဆွဲလိုက်တယ်။ အမေရန်တာ ကတော့ နိုးမလာဘူး။ နောက်လက်တစ်ဖက်ကို အသာ ဆောင့်ဆွဲလိုက်ပြန်တယ်။ အမေရန်တာ ကတော့ သက်ပြင်းရှည်ကြီး တစ်ချက် ချလိုက်ပေတဲ့ နိုးမလာသေးဘူး။ ဇင်ဇာကာ က သူ့မိန်းမ လက်မောင်းတစ်ဖက်ကို အသာ ပုတ်လိုက်တယ်။ သူ့လက်ညှိုးနဲ့ သူ့မယား မျက်ခုံးမွေးကို အသာ တောက်ကြည့်ပြန်တယ်။ သူ့မယား ခြေထောက်ကို စီးထားတဲ့ ဖိနပ်အပေါ်ကနေ အသာကိုင်ပြီး ဆုပ်ကြည့်တယ်။ အင်္ကျီစကို အသာ ဆောင့်ဆွဲကြည့်လိုက်တော့ အမေရန်တာ က အားရပါးရ ချေလိုက်တာများ ကျယ်လွန်းလို့ ဟိုတယ်တစ်ခုလုံးတောင် ကြားလောက်ပါရဲ့။ လှုပ်သွားပေတဲ့ နိုးထမလာဘူး။

'ဘယ်လိုလုပ်ပြီးများ အိပ်နေပါလိမ့်'လို့ ဇင်ဇာကာ တွေးကြည့်လိုက်တယ်။ 'သောက်ကျိုးနည်း ... အဆိပ်များ သောက်ထားလေသလား ...။ နောက်ဆုံးထွက်တဲ့ ငါ့ဝတ္ထုအပေါ် သိပ်မကြိုက်ကြတဲ့အတွက် သူ့ခများ စိတ်ထိခိုက်သွားလေသလား ...'လို့ ဆက်တွေးကြည့်မိပြန်တယ်။

ဇင်ဇာကာ တစ်ယောက် မျက်လုံးပြူးသွားမိတယ်။ ဆိုဖာကို လှုပ်လိုက်တယ်။ အမရန်တာ ရဲ့ ရင်ဘတ်ထဲမှာ ပိုက်ထားတဲ့ စာအုပ်က စာရွက်တွေ လှုပ်ယမ်းသွားရင်း ကြမ်းပေါ်ကို တဖြည်းဖြည်းချင်း လျှောက်သွားတယ်။ ဝတ္ထုရေးသမား ဇင်ဇာကာ လည်း စာအုပ်ကို ကောက်ယူလိုက်ပြီး ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ လန့်ပြီး သွေးဆုပ်သလိုတောင် ဖြစ်သွားတော့တယ်။ စာအုပ်က သူ ရေးတဲ့ စာအုပ်။ ကိုယ်တော်ကြီး ဒေါ်နီ ဘာရာဘန်တာ - အယ်လီမွန်ဒါ^၃က ဦးဆောင်ဦးရွက်လုပ်ပြီး ထုတ်ဝေထားတဲ့ စာအုပ်။ ဝတ္ထုက မယား အယောက်နှစ်ဆယ်စီ ယူထားတဲ့လူ လေးဆယ့်လေးယောက်ကို မီးရှို့ အဆုံးစီရင်တဲ့အကြောင်း ...၊ ရပ်ရှင် တွေရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဖြစ်နေတာကို တိုက်ရိုက်ယူထားတဲ့ အကြောင်းတွေ။ ဒီထက် ပိုလို့များ ဘာတွေက စိတ်ဝင်စားစရာ ရှိလို့တုံး။ နေဦး၊ ကြည့်လိုက်စမ်းပါဦးတော့ ...။

‘ငါ့ဝတ္ထုကို ဖတ်ပြီး သူက အိပ်ပျော်သွားတာကိုး ...’ရယ်လို့ ဇင်ဇာကာ ဆီက မကျေနပ်သံ ထွက်လာတယ်။ ‘ကိုယ်တော်ကြီးအပေါ် ဘယ်လောက်များ အရိုအသေ တန်လိုက်သလဲလို့ ...။ ငါ့အပေါ်လည်း အရိုအသေ မရှိတာပဲ။ ငါ ဆိုတာက သူ့ကို ယူထားတာ။ ဂုဏ်ယူစရာကောင်းလှတဲ့ ငါ့ရဲ့ ဇင်ဇာကာ ဆိုတဲ့ နာမည်တောင် သူ့ကို သုံးခွင့်ပေးတာတာ’

‘မိန်းမ ...’လို့ ဇင်ဇာကာ က သံကုန်ဟစ်ပြီး အော်လိုက်ရင်း ဆိုဖာကို လက်သီးနဲ့ ထိုးနေတော့တယ်။ အမရန်တာ က သက်ပြင်းရှည်ကြီး ချလိုက်ရင်း သူ့မျက်လုံးနက်နက်ကို ဖွင့်ကြည့်ရင်း ပြူးလိုက်တယ်။

၃။ Don Barabanta Alimonda - ဒီနေရာမှာ Count ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို ‘ကိုယ်တော်ကြီး’၊ ‘မြို့စားမင်းရယ်’လို့ မြန်မာလို သုံးစွဲလိုက်တာပါ။
 ၄။ ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုတာက အနောက်တိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်း အစဉ်အလာအရ ယောက်ျားယူလိုက်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟာ သူတို့ မိသားစုနာမည်ကို ယောက်ျားရဲ့နာမည်နဲ့ ပြောင်းလိုက်ရတာကို ဆိုလိုတာ။

‘အလ်ဖောင်းစိုး... နင်လား...’လို့ မေးလိုက်ရင်း သူ့မိန်းမက သူ့လက်နှစ်ဖက် ကမ်းလိုက်တယ်။

‘ဟုတ်တယ်။ ငါပဲ...။ နင်၊ အိပ်ပျော်နေတယ်... နင်၊ အိပ်ပျော်နေတယ်’လို့ ပြောရင်း နဲ့တဲ့တဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ ထိုင်ခုံပေါ်မှာ ဝင်ထိုင်လိုက်တယ်။ ‘မအိပ်ခင် နင် ဘာလုပ်လဲ’လို့ မေးလိုက်ပြန်တယ်။

‘အမေ့ဆီသွားပြီး ပိုက်ဆံတောင်းတယ်’

‘ပြီးတော့ကော...’

‘နင့်ဝတ္ထုကို ဖတ်တယ်’

‘ဒီတော့ နင် အိပ်ပျော်သွားတယ်။ ဝန်ခံ။ နင် အိပ်ပျော်သွားတယ်ဆိုတာ...’

‘ပြီးတော့ အိပ်ပျော်သွားတယ်။ နေပါဦး၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက် ဒေါသထွက်နေရတာလဲ အလ်ဖောင်းစိုး’

‘ငါ စိတ်မဆိုးဘူး။ နင့်ရဲ့ မတော်မတည့် မထီလေးစားလုပ်ပြီး ဖော်ကားတာ ခံရလို့... တကယ်တော့ ခုဟာက လောလောဆယ် ဖြစ်မလာသေးပေတဲ့ တစ်နေ့ ငါ့ကို အကျော်ဇေယျ ဖြစ်လာစေမယ့်ဟာ...။ နင်က ငါ့ဝတ္ထုဖတ်ပြီး အိပ်ပျော်သွားရတယ်တဲ့လား။ ခုလို နင် အိပ်ပျော်သွားရတယ်ဆိုတာ ငါ့ကို ဖော်ကားလိုက်တာပဲလို့ ငါ မြင်တယ်’

‘နေဦး အလ်ဖောင်းစိုး...။ နင့်ဝတ္ထုကို ကျေကျေနပ်နပ်ကြီးနဲ့ ဖတ်နေမိတာ။ စွဲသွားမိတာ။ ငါ... ငါ... လေ... ဝတ္ထုထဲမှာ စာရေးဆရာ အလ်ဖောင်းစိုးဇင်ဇာကာ က သူ့ကို သူ့ပစ္စတိုနဲ့ ပစ်လိုက်တဲ့ အခန်းမှာ ငြိနေမိတာ...’

‘အဲဒါ၊ ဒီဝတ္ထုထဲက မဟုတ်ဘူး။ မြောက်မြားစွာသော အလင်းရောင်များ ဝတ္ထုထဲက...’

‘ဟုတ်လား၊ တကယ်ပဲလား။ ငါ တကယ့်ကို စွဲသွားမိတဲ့ အခန်းက ဘာတဲ့လဲ...။ ဟာ... ဟုတ်ပြီ။ ရပ်ရှင်မြို့စားကြီး အိတန် အိတန်နိတ်(ရ်) ချီချီချစ်တစ်ယောက် သူ့ရဲ့ အချစ်တုံးကြီး အခန်းပြတင်းပေါက်ဆီကနေ မြစ်ထဲကို ခုန်ချလိုက်တဲ့ အခန်း။ ဖော်ဂါမြစ်ထဲကို...’

‘အာ ... ဟား ...’

‘နောက်တော့ ရေနစ်သွားရော။ မင်းသမီး ပက်ထျိုးတကို တမ်းတ ရင်းနဲ့ ...။ ငါလည်း တကယ့်ကို စွဲသွားမိတယ်’

‘တကယ်သာ နင်က စွဲသွားမိတယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အိပ် ပျော်သွားရတာလဲ’

‘ငါ၊ တကယ့်ကို မူးတူးတူး နောက်တောက်တောက် ဖြစ်နေတယ်။ နင်လည်း သိသားပဲ။ ညက တစ်ညလုံး အိပ်မပျော်ဘူး။ တစ်ညလုံး နင့် ဝတ္ထုအသစ်ကို ဖတ်ပြတာကတော့ တအားကို ချစ်စရာကောင်းတာပဲ။ ငါလည်း နားထောင်ရလို့ မငြီးဘူး။ ဒါနဲ့ပဲ ငါလည်း မအိပ်ဖြစ်တော့ တာ’

‘အား ... ငါ သဘောပေါက်ပါတယ်။ ညစာ ... ဘာစားရမလဲ’

‘နင်၊ မစားရသေးဘူးလား’

‘မစားရသေးဘူး’

‘ကနေ့မနက် ... နင် အပြင်မသွားခင်က ပြောတာက လစ်ဘော်န့် ဂဇက် သတင်းစာ အယ်ဒီတာနဲ့ ညစာစားမယ်ဆို’

‘ဟုတ်တယ်။ ပြောရတာက အဲဒီသတင်းစာမှာ ငါ့ကဗျာကို ပုံနှိပ် ဖော်ပြမယ် ထင်ထားလို့’

‘သူတို့က မဖော်ပြတော့ဘူးတဲ့လား’

‘မဖော်ပြတော့ဘူးတဲ့’

‘ပြဿနာပဲ။ နင်နဲ့ ယူပြီးကတည်းက ငါလည်း အယ်ဒီတာဆိုတဲ့ လူတွေကို အသည်းထဲ၊ နှလုံးထဲကပါ မုန်းလာတယ်။ နင်၊ ဆာနေလား’

‘ဆာနေတယ်’

‘သနားစရာ ကောင်းလှပါလား၊ အလ်ဖောင်းဖိုးရယ်။ နင့်မှာ ပိုက်ဆံ ရှိသလား’

‘ဘာ ... မေးလိုက်တာလဲ။ စားစရာတစ်ခုခု မရှိဘူးလား’

‘အမေက စားစရာ ပေးလိုက်ပေတဲ့ ပိုက်ဆံ မပေးလိုက်ဘူး’

‘ဟာ ...’လို့ ဇင်ဇာကာ ဆီက ညည်းလိုက်သံ မကြားတကြား ကြား

လာရတယ်။ ထရပ်လိုက်တော့ သူ ထိုင်နေတဲ့ ထိုင်ခုံဆီကပါ ညည်းသံ ကြားလာရတယ်။ ဟိုလျှောက် ဒီလျှောက် လုပ်နေမိတယ်။ လျှောက်ရင်း တွေးတွေးဆဆ လုပ်ကြည့်လာမိတယ်။ အဓိကကတော့ ဒီ-ဆာလောင် နေတဲ့ ကိစ္စ-ကို ဖြေရှင်းဖို့ပဲ။ ဆာလောင်နေတာကို ဖြေရှင်းဖို့က စိတ်က ပြင်းထန်ပြတ်သားဖို့ လိုတယ်။ ဆန္ဒကို ထိန်းကျောင်းနိုင်ရမယ်။ လူ ဆိုတာ သဘာဝတရားကြီးကို ရင်ဆိုင် ခုခံနိုင်ရမယ်။ လူဆိုတာက စားဖို့ တစ်ခုတည်းနဲ့ အသက်ရှင်နေရတာ မဟုတ်ဘူး။ အနုပညာသည် တစ် ယောက် ဖြစ်ဖို့ဆိုတာက အငတ်ခံရမယ် ... စသဖြင့် ... စသဖြင့်တွေပဲ။ သူ တွေးလိုက်မိတာတွေဟာ ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ ဒါပေတဲ့ အလ်ဖောင်းဖိုး က သူနဲ့ အခန်းချင်းကပ်လျက် 'အဆိပ်ရှိတဲ့ ငန်း'ဟိုတယ် အခန်းနံပါတ် ၁၄၈ ဆီက အစ်တာလျှံသွေးပါတဲ့ ပန်းချီဆရာ ဘာ့ရှော့နီဇာ ကို သတိရ လိုက်မိတယ်။ ဒီလူက အရည်အသွေးရှိတဲ့လူ။ အဆက်အသွယ်လည်း ကောင်းတယ်။ ဒို့ပြင်၊ ဇင်ဇာကာ မှာ မရှိတဲ့ လက်တွေ့နည်းလမ်းတကျ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခု ရှိတယ်။ ... ညတိုင်း ညစာ စားနိုင်တာပဲ။

'သင်းဆီတော့ ငါ သွားမှ ဖြစ်မယ်'လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး သူ့ အခန်းနံချင်းဆီ ထွက်လာခဲ့တယ်။ အခန်းနံပါတ် ၁၄၈ ထဲလည်း ဝင် လိုက်ရော မြင်လိုက်ရတဲ့ မြင်ကွင်းကို ဝတ္ထုရေးတဲ့လူတစ်ယောက် အနေ နဲ့ ဘဝင်ကျသွားမိတယ်။ ဗိုက်ဆာနေတဲ့ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့တော့ စိတ်ဓာတ်ကျသွားလိုက်မိတယ်။ ဘာ့ရှော့နီဇာ နဲ့ ညစာစားရဖို့ ကိစ္စက တော့ ဇင်ဇာကာ ဆီက ထွက်ပြေးသွားပါလေရော။ ပန်းချီကား ဘောင်တွေ၊ ဘောင်ကြက်တာတွေ၊ လက်မပါတဲ့ လူတူအရုပ်တွေ၊ ပန်းချီဆွဲတဲ့ ခုံတွေ နဲ့ ခေတ်အဆက်ဆက်က အဝတ်အမျိုးမျိုးတွေ ပုံထားတဲ့ ကုလားထိုင် တွေ။ အဲဒီဟာတွေ အကြားထဲမှာကတော့ ဇင်ဇာကာ တွေ့ချင်နေတဲ့ သူ့ သူငယ်ချင်း။

ဘာ့ရှော့နီဇာ ကတော့ ၁၇ ရာစု ပန်းချီကျော် ဗင်ဒိုက်^၁ ဆောင်းတဲ့

၅။ Anthony Van Dyke - ၁၇ ရာစု ပန်းချီကျော်။

ဦးထုပ်မျိုးနဲ့။ ဝတ်ထားတာကတော့ ပီတာသည်ဟာမစ်^၆ လိုမျိုး။ ခွေးခြေ
တစ်လုံးပေါ်မှာ ရပ်နေတယ်။ ပန်းချီဆွဲတဲ့အခါ သုံးတဲ့ လက်တင်ထောက်
ကို ကိုင်ပြီး ဝှေ့ယမ်းနေရင်း ဒေါသနဲ့ အော်ဟစ်လိုနေတယ်။ သူ့ကို
ကြည့်ရတာကတော့ အတော့်ကို ကြောက်စရာပဲ။ ခြေထောက်တစ်ဖက်
က ခွေးခြေပေါ်မှာ။ တခြားတစ်ဖက်က စားပွဲပေါ်မှာ။ မျက်လုံးတွေက
တောက်လောင်နေပြီး မျက်နှာက အခိုးတောင် ထွက်နေသလိုပဲ။ သူ့
မုတ်ဆိတ်မွေးတွေကတော့ လှုပ်နေတယ်။ ဆံပင်တွေကလည်း အရင်းကနေ
ထောင်နေသလိုပဲ။ ဦးထုပ်ကို လေထဲ လွင့်ပစ်တော့မလို လှုပ်နေတယ်။

သူ့မိန်းမ ဂျာမန်မ ကယ်ရှီလီးနားကတော့ ရမ္မက်ကြီးပြီး ပျော့ညံ့
တဲ့ မိန်းမ။ အခန်းထောင့်နားဆီက နှာခေါင်း မပါ၊ လက်မပါတဲ့ အပိုလို
ရုပ်တု ... ရုပ်တုရဲ့ ကိုယ်လုံးမှာက ဟက်တက်ကွဲ ဒဏ်ရာနဲ့။ အဲဒီအနား
ဆီမှာ သူ့ခမျာ အသာ ပုနေရှာတယ်။ ကြောက်လို့ ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်နေ
ပြီး စားပွဲတင်မီးကိုသာ စိုက်ကြည့်နေတယ်။

‘အရိုင်းအစိုင်းမ’လို့ ဘာ့ရော့နီဇာ က မိုးကြိုးများ ပစ်လိုက်သလို
အော်လိုက်တယ်။ ‘နင့်မှာ အနုပညာကို ချစ်မြတ်နိုးတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။
အမြဲမ။ မကောင်းမှုက ကြီးစိုးနေတာ။ ဘယ်လိုဖြစ်လို့ ငါက နင့်ကို
ယူလိုက်မိတယ် မသိဘူး။ တပ်မက်မှုကို တန်ဖိုးမထားတတ်တဲ့ ဂျာမန်မ။
နင်က ငါ့ကို ရူးနေတယ်လို့ ထင်တာ။ ငါဟာ ငါပဲ ... ငါဟာ လေလို၊
သိမ်းငှက်တစ်ကောင်လို၊ တောဆိတ်ရိုင်းတစ်ကောင်လို လွတ်လပ်နေတဲ့
လူ ... တိုတို ပြောရရင်တော့ ငါဟာ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက်။ နင့်
အတွက်တော့ ဘာမှ အရေးမကြီးတဲ့လူ ... နင်ဟာ မကောင်းဆိုးဝါး ...
လူသတ်သမား ... နင်ဟာ စားမရ ဝါးမရတဲ့ အရွတ်ပဲ ... နင် ... နင်
... ဟာ အရူးပဲ။ မီးကျွမ်းနေတဲ့ ဂျာမန်ဝက်အူချောင်း ... ငိုစမ်း။ နင့်
ယောက်ျားဟာ ပန်းချီဆရာ။ အလကားပဲတင်း ဈေးသည် မဟုတ်ဘူး။
ဘီယာပုလင်း ... ငိုစမ်း။ ဟေ့ ... ဇင်ဇာကာ၊ မင်းလား ... ထွက်မသွား
နဲ့ဦး။ ခဏစောင့်။ မင်း ဝင်လာတာ ကျေးဇူးပဲ။ ... ကြည့်စမ်း၊ ဒီမိန်းမ

၆။ Peter the Hermit – ပထမ ခရူးဆိတ်စစ်ပွဲကို ဦးဆောင်သူ။

mgjoe.com

... 'ဘာ့ရော့နီဇာက သူ့ခြေထောက်တစ်ဖက်နဲ့ ကယ်ရှိလီးနားကို ညွှန်လိုက် တယ်။ ကယ်ရှိလီးနားကတော့ ငိုပြန်ရော။

'ဘယ်လို ဖြစ်ကြတာတုံး'လို့ ဇင်ဇာကာက စကားစလိုက်ပြီး ဆက် ပြောတယ်။ 'ဘာကြောင့် စကားများကြရတာလဲ။ မင်းမိန်းမက မင်းကို ဘာများ လုပ်လို့လဲ။ ဘာလို့ မျက်ရည်ကျအောင် လုပ်ရတာလဲ။ ဘာ့ ရော့နီဇာ... မင်းရဲ့ မွေးရပ်မြေအကြောင်း ပြန်တွေးကြည့်စမ်းပါ။ အလှ အပကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားတဲ့ တိုင်းပြည်။ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အလှအပ ကိုလည်း အလှအပတစ်ရပ်အနေနဲ့ လက်ခံထားတဲ့အရပ် ... အဲဒါကလေး ပြန်စဉ်းစားစမ်းပါ'

'ငါ ... သည်းညည်းမခံနိုင်တော့ဘူး'လို့ ဘာ့ရော့နီဇာက ပြန်ပြီး အော်လိုက်တယ်။ 'မင်း၊ ငါ့နေရာမှာ နေကြည့်စမ်းပါ။ မင်းလည်း ကောင်း ကောင်းကြီး သိတာပဲ။ မြို့စားမင်း ဘာရာဘန်တာ-အလ်လီမွန်ဒါက အင်မတန် ပြောင်မြောက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲပေးဖို့ ငါ့ကို တောင်းဆိုထားတာ။ သူက သမ္မာကျမ်းဟောင်းထဲက 'ဆူဇန်းနားနဲ့ အဘိုးကြီးတွေအကြောင်း' ကို သရုပ်ဖော်ပုံ ဆွဲခိုင်းတယ်။ ဒီကနေ့ မနက်ကတည်းက ဒီ-ဂျာမန်မ ခပ်ဝဝ-ကို အမျိုးမျိုး တောင်းပန်နေခဲ့တာ။ ကိုယ်လုံးတီးနဲ့ ကိုယ်ဟန် ပြမယ် လုပ်ပေးဖို့ကို ...။ သူ့ရှေ့မှာ ဒူးတုပ် ထိုင်ပြီး တောင်းပန်တာပဲ။ ငါ့ရှိသမျှ သိက္ခာကို ချပြီး တောင်းပန်တာ။ သူကတော့ ငြင်းနေတာပဲ။ ငါ့နေရာမှာ မင်း နေကြည့်စမ်းပါ။ ကိုယ်ဟန် ပြပေးမယ့်လူ မရှိဘဲ ငါက ဘယ်လိုလုပ် ပန်းချီဆွဲလို့ ဖြစ်မှာတဲ့လဲ'

'ကျွန်မ မလုပ်နိုင်ဘူး'လို့ ကယ်ရှိလီးနားက ပြောတယ်။ 'ဒါက အမြင်မတော် သိက္ခာမဲ့တဲ့ အလုပ်ပဲ'လို့ ဆက်ပြောပြန်တယ်။

'တွေ့လား ... မင်း တွေ့လား။ ဒီလို ပြောတာက ဆင်ခြေကောင်း

၇။ Susanna and the elders - ၁၆၁၀ ပြည့်နှစ်မှာ အစ်တာလျံ ပန်းချီဆရာ အာတီပီစီးယား ဂျင်တီလက်စချီက ရေးဆွဲခဲ့ဖူးတယ်။ အကြောင်းကတော့ အဘိုးကြီးတွေ ဆူဇန်းနားကို သွားချောင်းကြည့်ပြီး ရာဂစိတ် ထက်သန်သွား ကြတဲ့ အကြောင်းပဲ။

တဲ့လား။ သောက်ကျိုးနည်း’

‘ကျွန်မ မလုပ်နိုင်ဘူး။ တကယ့်ကို ပြောတာ။ ကျွန်မ မလုပ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်မကို သူက အဝတ်တွေ ချွတ်ခိုင်းတယ်။ ပြတင်းပေါက်နားမှာ ရပ်ခိုင်းတယ် ...’

‘အမှန်ပဲ။ ဆူဇန်းနားကို လရောင်လရိပ်နဲ့ ငါက ပုံဖော်မှာ။ လရောင်က သူ့ရင်သားပေါ်မှာ ကျမယ် ... အဘိုးကြီးရဲ့ မီးတုတ်က အလင်းရောင်က ကျောမှာ ကျမယ် ...။ အရောင်တွေရဲ့ ရောထွေးမှု ပေါ်လာမယ်။ ငါ့အနေနဲ့တော့ တခြားနည်းလမ်းနဲ့ ပုံဖော်နိုင်ဘူး’

‘ကယ်ရှီလီးနား ရယ် ... အနုပညာရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက်လို့ သဘောထားလိုက်ပါ’လို့ ဇင်ဇာကာက ဝင်ပြောလိုက်တယ်။ ‘ဣန္ဒြေသိက္ခာ တစ်ခုတည်းအတွက်တော့လည်း မဟုတ်ဘူးပေါ့။ ခင်ဗျားရဲ့ ဝေဒနာ အစုစုကို ဖော်ထုတ်တယ်ဆိုတဲ့ အနေနဲ့လည်း သဘောထားလိုက်ပါ’လို့ ဆက်ပြောပြန်တယ်။

‘ကျွန်မ မလုပ်နိုင်လို့ပါ။ ပြတင်းပေါက်အနားမှာ ကျွန်မ ကိုယ်လုံးတီးနဲ့တော့ မရပ်နိုင်ဘူး’

‘ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဖွင့်ပြလိုက်စမ်းပါ ကယ်ရှီလီးနား။ တကယ့်ကို ပြောတာပါ။ မဟုတ်ရင် လူတွေရဲ့အကြည့်တွေကို ကြောက်နေတာပဲ ရယ်လို့ ပြောကြလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို တွေးနေရင်တော့လည်း ခင်ဗျားအနေနဲ့ ပြောမှာပဲ ... အနုပညာနဲ့ ဆင်ခြင်တုံတရား ရှုထောင့်ကနေ ပြောရရင်တော့ ရှင်းတယ် ...’ ဇင်ဇာကာ ဆက်ပြောလိုက်တာကတော့လည်း အတော့်ခေါင်းရှိတဲ့ လူတောင် နားမလည်လောက်ဘူး။ ပြောသင့်တဲ့စကား ဆိုပေတဲ့လည်း ပြောဖို့မကောင်းတဲ့ စကား။

ကယ်ရှီလီးနား ကတော့ သူ့လက်နှစ်ဖက်ကို ဝှေ့ယမ်းရင်း အခန်းထဲမှာ လျှောက်ပြေးနေတယ်။ သူ့ကို ဖမ်းပြီး အတင်း အဝတ်ချွတ်ကြမယ်လို့ ထင်နေပုံပဲ။

‘သူ့စုတ်တံတွေ၊ ဆေးစပ်ပြားတွေ၊ အဝတ်စတွေကို ကျွန်မ သန့်စင်ပေးတယ်။ ကျွန်မ အဝတ်တွေလည်း သူ့ဆေးတွေနဲ့ ပေကျံကုန်တယ်။

သူ့ကို ကျေးမွေးဖို့ ကျွန်မ လိုက်ပြီး သင်တန်းပေးတယ်။ သူ့အဝတ် အထည်တွေ ချုပ်ပေးတယ်။ ပန်းချီဆေးစပ်တဲ့ ဆီအနံ့ကိုလည်း သည်းခံ ပြီး နေရတယ်။ ဒီကြားထဲ သူ့ကို ကိုယ်ဟန်ပြပေးရသေးတယ်။ ကျွန်မ အကုန်လုံး လုပ်ပေးတယ် ... ဒါပေတဲ့ ကိုယ်လုံးတီး ... ကိုယ်လုံးတီး တော့ မလုပ်နိုင်ဘူး’

‘ဟဲ့ ... ဆံပင်နီနီနဲ့ မိစ္ဆာမ။ ငါ ... နင့်ကို ကွာရှင်းပြတ်စဲမယ်’ လို့ ဘာ့ရော့န်ဇာ က အော်ပါလေရော။

‘ဒီတော့ ငါက ဘယ်မှာ သွားနေရမှာလဲ’လို့ ကယ်ရှီလီးနား က ပြန် အော်ရင်း ‘ဘာလင် ကို ပြန်ဖို့ လမ်းစရိတ်ပေး။ ပြီးရင် ငါလည်း ကွာရှင်း ပြတ်စဲမယ်’တဲ့။

‘ကောင်းပြီ။ ဆူဇန်းနား ပန်းချီကားကို ပြီးအောင် ဆွဲမယ်။ ပြီးရင် နင့်အရပ်ကို ပြန်ပို့မယ်။ ပိုးဟပ်ထူတဲ့ အရပ် ... ဝက်အူချောင်းပုပ်တွေ၊ ပိုးလောက်လမ်းတွေ ထူတဲ့အရပ်’လို့ ဘာ့ရော့န်ဇာ က အော်လိုက်ရင်း အမှတ်မထင် ဇင်ဇာကာ ရဲ့ ရင်ညွန့်ကို တံတောင်နဲ့ တွက်လိုက်မိတယ်။ ‘အနုပညာအတွက် စွန့်လွှတ်မှု မရှိနိုင်ရင် ငါ့မိန်းမ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မိစ္ဆာမ’ လို့ ထပ်အော်ပြန်တယ်။

ကယ်ရှီလီးနား ကတော့ ရှိုက်နေရင်း၊ သူ့ကိုယ်သူ ထိန်းရင်း ကုလား ထိုင်တစ်ခုပေါ် ထိုင်ချလိုက်တယ်။

‘ဘယ်လို လုပ်လိုက်ပြန်တာလဲ’လို့ ဘာ့ရော့န်ဇာ က အော်လိုက် ပြန်တယ်။ ‘ငါ့ဆေးစပ်ပြားပေါ်မှာ ဘာလို့ ထိုင်ချလိုက်ရတာတဲ့လဲ’

ကယ်ရှီလီးနား လည်း ခုန်ထလိုက်တယ်။ လောလောလတ်လတ် စပ်ထားတဲ့ ပန်းချီဆေးစပ်ပြားပေါ်မှာ သူက ထိုင်ချလိုက်မိတာ။ (နတ် ဘုရား အပေါင်းတို့၊ ပေါ်တူဂီ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက်အတွက် ဘယ် လောက်များ ကောင်းလိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုလဲလို့) ဇင်ဇာကာ လည်း အခန်းနံပါတ် ၁၄၈ ထဲဆီကနေ မြားတစ်စင်း ပစ်လွှတ်လိုက် သလို ပြေးထွက်သွားတော့တယ်။ အတော်လည်း ဝမ်းသာမိတယ်။ သူဟာ ပန်းချီရေးသမား ... ပန်းချီဆရာတစ်ယောက် မဟုတ်ပေလို့။ ဝမ်းနည်း

လိုက်မိတာကတော့ သူဟာ ဝတ္ထုရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး ခုထိ ညစာ မစားရသေးလို့။

သူ့အခန်းရှိရာကို ပြန်လျှောက်လာမယ် လုပ်နေတုန်း အခန်းနံပါတ် ၁၁၃ မှာ နေတဲ့ တော်ဝင် ပြဇာတ်ရုံတွေမှာ မင်းသား ဖြစ်တော့မယ့် ပီတာ ပက်ထရူချိုဇီ-ပက်ထရူရီရီး ရဲ့မိန်းမနဲ့ တိုးတော့တာပဲ။ သူ့ခမျာ သောက ရောက်နေပုံ ရတယ်။ တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေပြီး ဖြူဖပ်ဖြူရော်နဲ့ရယ်။

‘ဘာများ ဖြစ်နေသလဲ’လို့ ဇင်ဇာကာ က မေးလိုက်တယ်။

‘အို ... ဇင်ဇာကာ ရယ်။ ပီတာရယ် ဒဏ်ရာရနေလို့ ... ကျွန်မ ဘာ လုပ်ရမယ် မသိဘူး’

‘ဘယ်လိုလုပ် ဒဏ်ရာရတာလဲ’

‘လဲကျရမှာကို အစမ်းလုပ်ကြည့်နေရင်း အလဲမှာ သူ့နားထင်နဲ့ သေတ္တာစောင်းတစ်ခုနဲ့ ရိုက်မိသွားတာ’

‘သနားစရာပဲကိုး’

‘ဒဏ်ရာရပြီး မိန်းမောနေတယ်။ ကျွန်မ ဘာလုပ်ရမလဲ’

‘ဆရာဝန်ဆီ ခေါ်သွားချေ’

‘သူက မသွားဘူး။ ဆေးပညာကို သူက အယုံအကြည် မရှိဘူး။ ဒီပြင်တော့ ဆရာဝန်တွေ အားလုံးအပေါ်မှာ သူက ကြွေးတင်နေတာ’

‘ဒီလိုဖြင့်၊ ဆေးဆိုင်ကို သွားပြီး ဒဏ်ရာကို စည်းထားတဲ့ဟာ သွားဝယ်’

‘ဘယ်လောက်များ ကျမလဲ’

‘ပေါပါတယ်။ ဘာမှ မကျဘူး’

‘ကျေးဇူးပဲ။ ရှင်ကတော့ ကျွန်မရဲ့ ပီတာအတွက် အမြဲတမ်း သူငယ် ချင်းကောင်း တစ်ယောက်ပါ။ ကျွန်မတို့မှာ ပိုက်ဆံနည်းနည်းတော့ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တော်ကြီး ဘာရာဘန်တာ-အယ်လ်ဖရန်ဒါဆီက ကပြ အသုံးတော် ခံတဲ့အတွက် ချီးမြှင့်ထားတဲ့ ပိုက်ဆံ။ အဲဒီပိုက်ဆံ လက်ကျန်ကလေးနဲ့ ဆေးဝယ်ဖို့ လောက်ပါ့မလား။ ကျွန်မကို ... ကျွန်မကို ပိုက်ဆံနည်းနည်း လောက် ချေးပါလား။ မကြာခင် ပြန်ပေးပါ့မယ်’

‘မချေးနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော့် ရှိရှိသမျှ ပိုက်ဆံကို စာရေးစက္ကူ ဝယ် လိုက်လို့’

‘ဒီလိုဆို သွားပေးရော့’

ဇင်ဇာကာ လည်း ဘာပြောရမှန်း မသိတော့ဘဲ အသာ ခေါင်းငုံ့ ပြပြီး ထွက်လာခဲ့တော့တယ်။

မင်းသား အလောင်းအလျာရဲ့ မိန်းမ လှည့်ထွက်သွားတယ် ဆိုတာနဲ့ ဇင်ဇာကာ ခမျာ နောက်တစ်ယောက်နဲ့ တိုးပြန်တယ်။ သူကတော့ အခန်း နံပါတ် ၁၀၁ က အဆိုတော်၊ တယောကြီးထိုးသမားနဲ့ ပလွေဆရာ ဖာဒီ နှစ်လေး ရဲ့ မိန်းမ။ ဖာဒီနှစ် ကတော့လည်း တစ်နေ့ ကျော်ကြားမယ့် အနုပညာသည်ပဲ (ခုတော့ မဟုတ်သေးဘူး)။

‘ကျွန်တော် ဘာများ လုပ်ပေးနိုင်သလဲ’လို့ ဇင်ဇာကာ က တန်းပြီး မေးတော့တယ်။

အဆိုတော်၊ ဂီတပညာရှင်ရဲ့ မိန်းမကတော့ သူ့ဘာသာ လက် နှစ်ဖက်ကို အသာ ညှစ်ထားလိုက်ရင်း ပြောတယ်။ ‘ကျွန်မကို သနား သောအားဖြင့် ကျွန်မရဲ့ ယောက်ျားကို နည်းနည်းလောက် ပြောပေးပါ လား။ နည်းနည်းကလေး လျှော့ဖို့ ... ရှင်က သူ့မိတ်ဆွေပဲ။ ရှင်အနေနဲ့ သူ လုပ်နေတာတွေ ရုပ်ပစ်ဖို့ ပြောနိုင်မှာ။ ကနေ့မနက် မိုးလင်းကတည်းက သူ့အသံပြီကြီးနဲ့ အရှက်မရှိ အော်ဟစ်ပြီး သီချင်းဆိုနေတာ။ သူ ဆိုနေလို့ ကျွန်မအနေနဲ့ တစ်ချက်ကလေးမှ အေးအေးဆေးဆေး မနေခဲ့ရဘူး။ ကျွန်မတို့ ကလေးခမျာမှာလည်း မအိပ်ရဘူး။ သူ့အသံပြီကြီးနဲ့ အော်ဆို လိုက်တိုင်း ကျွန်မ မခံနိုင် မရပ်နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်သွားတယ်။ အခန်း နီးချင်းတွေရဲ့ မျက်နှာလည်း မကြည့်ရဲသလောက်ပဲ။ သူတို့ရဲ့ ကလေး တွေလည်း အိပ်ကြရမှာ မဟုတ်ဘူး။ မယုံနိုင်စရာပဲ။ ကျေးဇူးပြုပြီး ကျွန်မနဲ့ လိုက်ခဲ့ပါ။ ရှင်ပဲ သူ့ကို တားနိုင်မှာ’

‘အသင့်ပါပဲ’လို့ ပြန်ပြောပြီး ဇင်ဇာကာ က လက်ကမ်းလိုက်တယ်။ နောက်တော့ အခန်းနံပါတ် ၁၀၁ ဆီကို သွားကြတော့တယ်။ အခန်းထဲ မှာတော့ ခုတင်ကြီးတစ်ခု။ အခန်းရဲ့ တစ်ဝက်လောက် နေရာယူထား

တယ်။ နောက်တော့ ကလေးပုခက်။ အခန်းရဲ့ ကျန်တဲ့ လေးပုံတစ်ပုံ နေရာယူထားပြန်တယ်။ အဲဒီနှစ်ခု အကြားမှာက သီချင်းစာသား၊ သီချင်း သင်္ကေတတွေ တင်တဲ့ မတ်တတ်စင်ကလေး။ စင်ကလေးပေါ်မှာတော့ အဝါရောင်သမ်းနေတဲ့ သီချင်းစာရွက်တွေ။ တစ်နေ့ ကျော်ကြားလာမယ့် ပေါ်တူဂီ အဆိုတော်ကြီးကတော့ သီချင်းစာရွက်တွေကို ကြည့်ရင်း သီချင်းဆိုနေတယ်။ ပထမတော့ သူ ဘာတွေ ဆိုနေမှန်း မသိဘူး။ သူ ဆိုနေတာအပေါ်မှာ သူ ဘယ်လို ခံစားနေရတယ် ဆိုတာလည်း မပြော နိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့မျက်နှာ နီရဲရဲပေါ်မှာ ထွက်နေတဲ့ ချွေးတွေနဲ့ နား ကွဲလောက်အောင် အော်နေတဲ့ အသံကြောင့် သူ ဆိုနေတာဟာ ဒေါနဲ့ မာန်နဲ့၊ ရင်နာမှုအပြည့်နဲ့ ဆိုနေတယ်ဆိုတာ သိသာတယ်။ ဆိုနေရင်း ဝေဒနာ ခံစားနေရတာတယ်။ ညာခြေနဲ့ စည်းလိုက်နေရင်း လက်သီးဆုပ် ထားတဲ့ လက်ကလည်း မာန်အပြည့်နဲ့။ လက်ကို အားရပါးရ မြှောက် လိုက်တော့ သီချင်းစာရွက်တင်တဲ့ ခုံကို တိုးလိုက်မိတော့ စာရွက်တွေ လွင့်ကျကုန်တယ်။ သူက မျက်စိကို မှေးပြီး ခေါင်းကို ရှေ့တိုးကြည့်လိုက် တယ်။ သူ့နှုတ်ခမ်းတွေကတော့ တွန့်နေတယ်။ ဗိုက်ကတော့လည်း အသက်ရှူမြန်လို့ လှုပ်နေတယ်။ ပုခက်ထဲက ကလေးလေးကလည်း သူ့အဖေနဲ့အပြိုင် အော်နေတာတယ်။

‘ခဏတစ်ဖြုတ်ဖြစ်ဖြစ် နားဖို့ မကောင်းဘူးလား’လို့ လှမ်းပြော ရင်း ဇင်ဇာကာ က အခန်းထဲ ဝင်ပြီး လျှောက်သွားတယ်။

အဆိုတော်ကတော့ မကြားဘူး။

‘ခဏနားဖို့ ကောင်းပြီ ထင်တယ်’လို့ ဇင်ဇာကာ က ထပ်ပြောလိုက် ပြန်တယ်။

‘အခန်းအပြင် ထုတ်လိုက်စမ်း’ ပြောရင်း အဆိုတော်က ပုခက်ဆီ ကို မေးထိုးပြလိုက်တယ်။

‘ဘာကိုများ အဆိုကျင့်နေတာလဲ’လို့ ဇင်ဇာကာ က အသံကုန်အော် ပြီး မေးလိုက်တယ်။

အဆိုတော်ခမျာ အသံထစ်သွားပြီး ငြိမ်သွားတယ်။ ဇင်ဇာကာ ကို